

ABCDEFGHIJKLMNOPRSTUVWXYZ

A+: Bilgisayar sektöründe geçerli bir sertifika. Sertifikayı alabilmek için belirli bir sınavın geçilmesi zorunludur. Sınav yazılım ve donanım olmak üzere iki bölümden oluşur. Başarılı olunursa Microsoft' un ki gibi bir sertifika verilir. Bu sertifikanın birçok sektörde geçerliliği vardır.

A/UX: Apple Macintosh'lar için geliştirilmiş bir Unix işletim sistemi.

ABACUS: Üzerinde bir çubuğa sıralanmış, sağa sola kaydırılabilen toplar bulunan hesap makinesinin temeli sayılan bir alet. Kendi başına hesap yapmasa da sayılan sayıları insanlara hatırlatarak hesaplamaya yardımcı olur.

ABORT: İşletim sistemi üzerinde program çalışırken doğal olmayan bir sebepten programın durması veya durdurulması. Sonuç olarak program ya da işletim sistemi bir hata mesajı verir. Hata mesajının üzerinde devam, programı kapat seçenekleri vardır.

ACCELERATOR BOARD: Bilgisayarınızı hızlandırmak için takılan kart. Bu kartların işlevi, bilgisayarın CPU'sunun üzerindeki bazı işleri alıp kendi üzerlerinde çalıştırmasıdır. Böylece CPU'nun yükünü hafifletip bilgisayarınızın performansını arttırlar.

ACCESS: Bir bilgiye, belleğe, diske, CD-ROM'a vb. erişmek.

ACCESS CODE: Erişim kodu. (şifre)

ACCESS TIME: Erişim için geçen zaman.

ACCESS POINT: WAN'larda telsiz sinyallerinin güçlendirilmesi ve paylaşılması için kullanılan bir araçtır. Kablolu LAN'larda HUB'lara benzer biçimde, ACCESS POINT'ler de, veri paketlerinin telsiz ağlarda paylaşımını sağlar. Access Point'ler sinyalleri güçlendiren ve daha uzak mesafelere ulaştırılmasını sağlayan Repeater görevini de görür.

ACCESS PRIVILEGES: Giriş izni. Bilgisayar üzerindeki dosyalara giriş ve dosyalar üzerinde değişiklik yapmak için kullanıcılara

tanımlanan haktır.

ACCOUNT: Hesap. İşletim sistemlerinde bir kişi adına açılan kullanıcı adı ve giriş şifresidir. Ayrıca kişinin erişim hakları ve kullanım ile ilgili diğer bilgilerinin kaydedilmesi için de kullanılabilir.

ACLS (Access Control Lists): Geçiş kontrol listeleri. Ağ üzerinden transfer edilen verilerin kimden geldiği, kime gideceği ve verinin büyüklüğü gibi kriterlerinin tutulduğu listedir.

ACRONYM: Kısaltma. Özel isimlerin kısaltılması baş harflerini birleştirerek yapılır. Örnek: ACLS (Access Control List)

ACTIVE: Aktif. İşletim sistemlerimizin üzerinde kullanımda olan programların ve dosyaların durumlarını belirtmek için kullanılır. Örnek: ICQ programı açık ve kullanılıyorsa o anda ICQ programı aktif demektir.

ACTIVE MATRIX: Sıvı kristal ekran teknolojisi. Genellikle taşınabilir bilgisayarların ekranlarında kullanılan teknolojidir.

ACTIVE-X: Microsoft firmasının hazırladığı işletim sistemlerinde Java dili gibi internet üzerinde çalışan programlar hazırlamak için kullanılan gelişmiş bir program geliştirme dilidir.

@ (AT İŞARETİ): Bu işaret klavyede Q tuşu (F klavyede F tuşu) ve ALT GR tuşlarına birlikte basılarak yazılır. En yaygın kullanıldığı yer e-mail adresleridir, kullanıcı ve elektronik postanın gideceği posta sunucusunun adlarının birbirinden ayrılmasına yarar. Örnek; yardım@chip.com.tr

ADA: Amerika Birleşik Devleti Savunma Bakanlığı tarafından geliştirilmiş eski bir programlama dilidir.

ADAPTER: Uyum sağlamayan iki bağlantı çeşidi ya da cihazı birbirine bağlanmak için gerekli olan ara cihazdır.

ADC (Analog Digital Convertor): Gelen analog sinyalleri alarak dijital sinyallere çeviren cihazdır.

ADD-IN: İşletim sistemine veya işletim sistemi üzerinde çalışan bir

programa eklenebilen yardımcı programlara verilen isimdir.

ADD-ON: İşletim sistemi veya işletim sistemi üzerinde çalışan programların özelliğini arttırmak için, bilgisayar üzerine kurulan programlara verilen isimdir.

ADDRESS: Ulaşılmak istenen bilgi, bölüm, kayıtın bulunduğu yeri ifade eder . İnternet üzerinde üç farklı adres kullanılır: e-posta adresi, mac adresi, ip ya da internet adresi.

ADMINISTRATIVE DOMAIN: Yönetmel alan. Tek bir kişi, birim, sistem tarafından yönetilen alandır.

ADMINISTRATOR: Sistem yöneticisine verilen ad. Sistem birçok makineden oluşturulmuş bir ağ veya tek bir makine üzerinde olabilir. ADMINISTRATOR sistemin geliştirilmesi ve sorunların çözümünden sorumlu kimsedir.

ADN/Advanced Digital Network: 56 Kbps leased-line lar için kullanılan bir ağ çeşididir.

ADS/AUTOMATIC DRIVER SIGNING: Otomatik Sürücü Atlama. Windows tabanlı işletim sistemlerinde başlangıçta bilgisayar kilitlemesi yaşanan durumlarda kilitlemenin sebeplerini belirler. Bu sebepleri işaretleyerek bir sonraki başlangıçta sorunları atlanmasını sağlar.

ADSL/Asymmetric Digital Subscriber Line: Asimetrik Sayısal Abone Hattı. Standart telefon hatlarını kullanarak yapılan dijital haberleşme teknolojisi. Servis kalitesi merkeze olan uzaklığa göre değişim gösterir. Bu tip hatlarda download ve upload hızı farklı olabilir.

ADVENTURE: Macera oyunlarına verilen isimdir.

AF/Auto Focus: Bu özellik kameralarda netliğin otomatik olarak sağlanması için kullanılır.

AGENT: İnternet üzerinden istediğiniz bilgileri otomatik olarak toplayabilen bir programdır. Bilgisayar başında olmanıza gerek

kalmadan sizin yerinize bilgileri toplar.

AGGREGATE: Toplu işlem. İşletim sistemlerimiz veya programlarımız üzerinde tek bir değerle değil bir grup değer üzerinde çalışan işlemlerdir.

AGP/Accelerated Graphics Port: Üç boyutlu grafik kartlarından daha fazla verim alınması için Anakart firmaları tarafından üretilen bir bağlantı birimidir.

AIX: Unix tabanlı bir işletim sistemi.

ALDUS PAGEMARKER: Masaüstü yayıncılık programlarından biri. Bu programla oluşturduğunuz grafikler üzerinde kolayca değişiklik yapabilirsiniz.

ALGORITHM: Bilgisayarınız üzerinde sorunları çözmek için belirlenmiş kurallar ve işlemler topluluğuna verilen isim.

ALIAS: Takma isim. Uzun ve hatırlaması zor isimler yerine kısa ve hatırlaması kolay isimler tanımlamak.

ALIASING: Bilgisayar ekranında gördüğümüz çizgiler, eğriler ve simgelerin kenarlarının tırtıklı gözükmesine ALIASING denir. Ekran çözünürlüğünü yükselttikçe bu bozulmalar azalır.

ALLOCATE: Bir bilgisayar üzerinde RAM ve sabit diskin tamamını veya bir bölümünü ileride kullanmak için ayırmak. Genelde programlar bu işlemi kullanırlar.

ALIGNMENT: Kelime işlem ya da masaüstü yayıncılık programlarında metnin kenarlara yanaşık olma durumunu belirler. Sağa, sola yanaşık veya ortalanmış olabilir.

ALPHA: Dijital firması tarafından üretilen 64bit bir işlemci türüdür.

ALPHANUMERIC: Rakam, kelime ve özel sembollerden oluşmuş karakter topluluğu.

ALT KEY: PC'lerde kullanılır. Alt key tuşu başka bir tuşla birlikte basıldığında programların özelliğine göre değişik işlevler görür.

AMD: Intel'in ardından dünyanın büyük ikinci PC işlemci üretici firmasıdır.

AMİGA: Commodore firması tarafından üretilen genelde oyun amaçlı kullanılan bilgisayar. Günümüz standartlarının altında bir bilgisayar.

ANALOG: Devamlı değişken bir akış halinde bulunan verilere "analog" adı verilir. Bilgisayarlar doğrudan analog veriyi işleyemezler, gelen analog verileri dijitale çeviren arabirimlerin kullanılması gerekir.

ANCHOR: HTML dosyalarının içinden başka bir sayfaya ya da başka bir bölgeye geçmek için kullanılır. Altı çizgili mavi metin şeklinde görüntülenir.

ANIMATION: Kullanıcının ilgisini belli bir yöne yöneltmek için yapılmış, grafiklerin belirli bir düzene göre canlandırılması işlemi .

ANNOTATION: Doküman üzerine, dokümana zarar vermeden eklenen not. Bu notlar doküman hakkında bilgi vermek için koyulabilirler.

ANSI/AMERICAN NATIONAL SKYLINE INDUSTRIES: Amerika Ulusal Standart Enstitüsü. Bilgisayar ve iletişim gibi birçok alanda A.B.D. standartlarını belirleyen kurum. Bu standartlar ANSI standartları olarak da bilinir.

ANTI ALIASING: 3D grafik kartlarında grafik işleme tekniklerinden birine verilen isimdir. Özellikle gelişmiş üç boyutlu oyunlar gibi yüksek grafik detay seviyesine sahip programlarda sıkça kullanılan bu yöntem, ekranda beliren görüntünün daha doğal olması amacıyla geliştirilmiştir.

ANTI GLARE SCREEN: Bilgisayar ekranlarının çevreden aldıkları ışığı yansıtmasını önlemek için kullanılan yansıma önleyici bir filtredir.

ANTI RADIATION SHIELD: Bilgisayar ekranlarının yaydığı elektromanyetik dalgalardan korunmak için filtredir.

ANTI VİRÜS PROGRAM: Bilgisayarı virüs denen zararlı

programlara karşı korumak için üretilmiş yazılımlardır. Bu programlar diskinizi tarayarak virüsten etkilenmiş olan dosyalarınızı bulurlar. Daha sonra bunları ya tamamen silerek ya da eski sağlam hallerine döndürerek sistemi virüsten arındırırlar.

ANY KEY: Bilgisayarın klavyesi üzerindeki herhangi bir tuş.

API/Application Programming Interface: Bir programın diğer program ve işletim sistemleri ile etkileşimini sağlayan arabirim. En çok kullanılan WIN32 API'sidir.

APP: Bkz. Application.

APPEND: Metin belgelerinin birbirleri sonuna eklenmesi işlemidir.

APPLE MACINTOSH: Apple firması tarafından geliştirilmiş bir tür bilgisayardır, aynı zamanda MAC olarak da adlandırılır. Bu bilgisayarlar çok yaygın olarak kullanılan PC türü cihazlarla uyumlu değildir ve kendilerine has yazılımları vardır.

APPLET: İnternette HTML sayfası içine yerleştirilmiş küçük JAVA programlarıdır.

APPLETALK: Apple bilgisayarlar arasında iletişimi sağlamak için yapılmış bir protokol.

APPLICATION: Bilgisayar üzerinde yapılan uygulamalara verilen isimdir.

APPLICATION LAYER: Uygulama katmanıdır. Bu katman OSI/Open Systems Interconnection modeline göre yedinci katmandır. E-mail ve dosya transferi gibi işlemlerde otomatik olarak kullanılır.

APPLICATION SERVER: Uygulama sunucusu. Uygulamaları ağa bağlı diğer istemcilerin kullanımına sunan sunucudur.

ARCHITECTURE: Bilgisayarlar ve ağlarda genel yapıyı, elektronik bileşenleri, bilgisayarın iç yapısı ve işletim sistemlerini belirler.

ARCHIE: İstedığınız bilgileri internet üzerinde arayıp bulan ve bu

bilgileri düzenleyen bir program. Eskiden sadece ftp arşivlerini tarayabilen Archie şimdi tüm internette arama yapabiliyor.

ARCNET: Bir ağ tipi. Bu ağ içinde en fazla saniyede 2,5 Megabit hıza ulaşılabilir. Günümüz teknolojisine göre yavaş bir ağ tipidir.

ARGUMENT: Argüman. İşletim sistemi veya işletim sistemi üzerindeki programların içindeki fonksiyonlara verilen değer ya da isim.

ARP/Address Resolution Protokol: İnternet ve ağ üzerinde göndermek istediğimiz paketlerin IP adreslerine doğru dağıtılmasını sağlayan bir iletişim protokolüdür.

ARPANET: İnternetin temeli sayılabilecek dünyanın ilk ağının ismi. İlk olarak Amerikan ordusuna hizmet vermek üzere kurulmuştu. Daha sonra diğer ağların gelişmesi ve büyümesi ile tamamen hizmet dışı kaldı.

ARROW KEYS: OK tuşları. Bilgisayar klavyesi üzerinde bulunan sağ, sol, yukarı, aşağı tuşları.

ARTIFICIAL INTELLIGENCE: Yapay zeka. Bilgisayarlarımızın insanlar gibi düşünmesi ve davranması için yapılan çalışmaların tümüne verilen isim.

ASCENDING ORDER: Bir verinin küçük değerden büyük değere doğru sıralanması. Sayılar 0'dan 9'a doğru, harfler A'dan Z'ye doğru sıralanır.

ASCII/American Standard Code for Information Interchange: Bu koda göre dünya çapında kullanılan hemen hemen tüm harf ve sembollere bir değer atanmıştır. Böylece farklı bilgisayarlar arasında bilgi alışverişi yapılırken ortaya çıkması muhtemel karışıklıkların önüne geçilmesi hedeflenir.

ASP/Active Server Page: Bir tür programlama dili. Daha çok sunucu taraflı teknolojilerin kullanılmasına imkan sağlar. ASP ile yapılan ifadeler çalıştırılınca, sonuç çalıştıran kişiye HTML biçiminde gönderilir.

ASPECT RATIO: Bilgisayar üzerinde yapılan grafik işlemlerinde grafiğin yatay ve dikey ölçülerinin birbirlerine oranı. Bu oranın korunması grafiğin bozulmaması için önemlidir.

ASSEMBLER: Kurulu olduğu işletim sistemi üzerinde, işletim sisteminin doğrudan çalıştırabileceği programları üreten bir yazılım dilidir.

ASSIGN: Atama. Bilgisayar üzerinde bir alana veya değişkene değer atanması. Örnek, Excel programında A1 hücresine istediğiniz bir değeri ASSIGN edebilirsiniz .

ASSOCIATE: İlişkilendirme. Bir dosya tipini bir program ile bağlama. Örnek : *.avi dosyasını Windows Media Player ile ilişkilendirebilirsiniz.

ASTERISK: Yıldız şeklindeki simge. Bilgisayar üzerinde birçok işlevi vardır. Hesap makinesi, programlama, elektronik tablolarda kullanılır.

ATM (Asynchronous Transfer Mode): Yüksek hız ve kalitede veri aktarımı için kullanılan teknoloji. Daha çok ses ve görüntü iletimi için kullanılır.

ATTRIBUTE: Çeşitli programlarda, kullanılan kontroller için verilen parametrelerdir. Bazı parametrelere değişik karakterlerde değerler verilebilir. Bazıları ise olduğu gibi kullanılırlar.

AUDIO CARD: Ses kartı. Bilgisayar üzerinden ses dosyalarının dinlenebilmesi için gereken kart. Bu kartlar anakartın slotlarına takılı ya da anakart üzerinde de (On Board) olabilirler.

AUDIT TRAIL: Sistem içindeki kullanıcıların belli zaman içinde kullandıkları kaynakların ölçülmesi için bu kaynakların kayıtlarının tutulması işlemidir. Örnek: Sistem içindeki kullanıcıların bilgisayarları üzerinde yaptıkları değişikliklerin kayıtları tutulabilir.

AUP: Okuma ve yazma kafaları sabit olan sistemlerde, veri yazılan ve okunan ortamı harekete geçirmek için kullanılır.

AUTHENTICATION: Bilgisayar üzerindeki kullanıcı yetkilerinin

doğrulanması işlemidir.

AUTHORING TOOL: Multimedya uygulamalarını hazırlamak için kullanılan yazılımlardır. Bu tür programlar, programlama bilmeyenler için büyük bir kolaylık sağlar.

AUTHORIZATION: Sistem yöneticisi , sisteme girebilecek kullanıcılara giriş izni ve kullanıcılara bağlı kullanım izni verebilir. Bu izin verme işine AUTHORIZATION denir.

AUTHORWARE: Multimedya gösteriler yaratmak için geliştirilmiş yazılım programları.

AUTOEXEC.BAT: Bilgisayarda bulunan bir dosya. Bu dosya bilgisayar ilk başlatıldığı zaman çalıştırılmak üzere içinde DOS komutları barındırır. Bu dosya içinde yer alan sistem komut yığını otomatik olarak çalıştırılıp ilgili gerekli ayarlamaları yapar.

AUTOMATION: Otomasyon. Bir işin bilgisayar ya da iş için gerekli olan cihazlar ile otomatik olarak yapılması.

AUTOREC SONER: Bilgisayarınızda ses kaydı yaparken, ses kaydının en yüksek kalitede kaydedilmesini sağlayan alıcı.

AUX: Müzik kaynağının bağlanabildiği bir bağlantı türü. Genellikle müzik seti ve videolarda kullanılır.

AUTO-ANSWER: Modemler için kullanılan bir özellik. Bilgisayarınızın başında olmadığınız zaman modemin gelen çağrıya cevap vermesi işlemidir.

AUTO-RUN: Bilgisayarın CD-ROM sürücüsüne yeni bir CD takıldığında, Windows işletim sistemi derhal harekete geçerek bunu inceler. Eğer CD üzerinde uygun yazılım varsa, o zaman Windows bu CD üzerindeki yazılımı kendiliğinden çalıştırır. Bunun olmasını sağlayan ve CD üzerindeki yazılımın bir parçası şeklinde tasarlanan küçük programa genellikle Auto-Run programı denir.

AUTO-SAVE: Otomatik Koruma. Bazı programların Auto-Save özelliği vardır. Bu özellik programın içinde bir dosya üzerinde çalışırken programın dosya üzerinde yaptığımız değişiklikleri belli

aralıklarla otomatik olarak kaydetmesini sağlar.

AUTO-SELF TEST: Bilgisayarınız açıldığında hızla kendini gözden geçirir ve genel bir arıza kontrolü yapar. Bu şekilde hafıza modülleri ya da işlemci gibi hayati parçalarda önemli bir arıza olup olmadığını anlamaya çalışır, eğer arıza bulur ve açılmazsa o zaman sesli sinyalle bunu bildirir. Ancak bu özellik sadece bilgisayarınıza has değildir, faks ve baskı makinesi gibi cihazlarda da bu tür bir test uygulanır.

AUTO-START: Bu tür programlar genellikle bilgisayarın açılmasıyla beraber çalışmaya başlarlar. Çok çeşitli türden olabilir ve farklı işler yapabilirler. Windows işletim sisteminde, bilgisayar açıldığında çalışmaya başlayan AUTO-START özelliği olan yazılımdır ve kullanıcının bunu değiştirmesi genellikle mümkün değildir.

AVC (Automatic Volume Control): Gelen ses üzerinde alçak ses sinyalinin büyüklüğüdür.

AVI (Audio Video Interleaved): Video ve ses dosyası formatıdır. Dosya uzantısı .avi'dir. Windows işletim sistemi ile beraber gelen Media Player adlı program bu görüntü dosyasını oynatabilir.

AXIS: Tasarlayan kişi tarafından verilen grafik üzerindeki eksen. Yatay eksen X eksen, dikey eksen Y eksen olarak gösterilir.

ABCDEFGHIJKLMNPRSTUVWXYZ

BACK DOOR: Arka kapı. Sistem üzerinde programcının kendi kullanımını için bıraktığı aralık. Sistemin düzgün çalışmaması halinde, programcı bu yoldan sisteme girerek, sistem üzerinde müdahale yapabilir.

BACK END: Arka uç. Kullanıcı verilerinin girilmesinden sonra, saklanmak üzere yollanan ya da kullanıcının belli bir veriyi görmek istediğinde, bu verileri derleyip kullanıcı arabirimine yollayan yazılım parçasına verilen isim.

BACKBONE: Omurga. Bir ağın çeşitli bölgelerini birbirine bağlayan ana kablo hattına verilen isim.

BACKGROUND: Arka plan. İşletim sistemi üzerinde kullanıcıdan veri almadan çalışan programlara veya işlere verilen ad. Bu programlar veya işler, bir sorun olmadıkça kullanıcı ile etkileşime girmezler.

BACKLIGHT CORRECTION: Video kameralarda objenin karanlık görünmesini önleyen sistem.

BACKLIGHT: Arka aydınlatma. Dizüstü bilgisayarların ekran görüntüsünün daha kolay görünmesi için kullanılan teknoloji.

BACKSPACE KEY: Çalışma noktasının solundaki karakteri silmek için kullanılan klavye tuşuna verilen isim. Genellikle yapılan yanlış karakter girişlerini düzeltmek için kullanılır.

BACKUP: Yedekleme. Bilgisayar üzerinde sakladığımız bilgileri bozulmalara karşı korumak için kopyalarının alınması işlemi.

BAD SECTOR: Sabitdisk veya disket üzerinde bozulduğu için kullanılmaz hale gelen bölümlere verilen isim.

BANDWIDTH: Bant genişliği. Bir saniyede aktarılan bit sayısı olarak ifade edilir. Bant genişliği tüm sistemin hızını etkiler.

BAR CHART: Sunum grafiği eşidi. Grafik üzerindeki değerlerin çubuklar yardımıyla belirtilmesidir.

BARCODE: Ürün ambalajı üzerinde bulunan, siyah beyaz çizgilerden oluşmuş, ürün hakkındaki bilgileri içeren dizi. Barcode optik okuyucular sayesinde bilgisayar ortamına aktarılır.

BARKOVISION: Bilgisayardan aldığı tüm sinyalleri perdeye yansıtabilen bir projeksiyon sistemidir. Görüntü kalitesi yüksektir.

BASEBAND TRANSMISSION: Sistem üzerinde aynı anda sinyal veya veri göndermemizi sağlayan iletişim standardı. Yerel ağ ve bilgisayar arasındaki iletişimde bu yöntem kullanılır.

BASIC/Beginner's All-purpose Symbolic Instruction Code: Bir programlama dilidir. Günümüzde birçok programın yapımında kullanılmaktadır.

BATCH FILE: Birçok program veya komutun, kullanıcı müdahalesi olmadan çalıştırılması için kullanılan dosya türüdür.

BAUD: İletişim hızını ölçmek için kullanılan değer. Çok küçük değerler oldukları için genelde kullanılmazlar.

BAUND RATE: Bilgisayar sistemlerinde seri hatlar üzerindeki veri akış hızı birimi.

BAY: Bilgisayar kasalarının üzerinde CD-ROM, sabitdisk, disket sürücü gibi donanımların yerleştirilmesi için ayrılmış bölümlere verilen isim.

BBS/Bulletin Board System: Bilgisayar kullanıcılarının, modem ve telefon hattıyla bağlanarak, mesaj alışverişinde buldukları sisteme verilen isim.

BCD/Backup Domain Server: Windows NT sistemlerde sistem üzerindeki bilgilerin bir kopyasının tutulduğu bilgisayar.

BENCHMARK: Donanım veya yazılımların performanslarını ölçmek için kullanılan testlere verilen isim.

BINARY: İkili sayı sistemine denir. Genelde bilgisayar sistemlerinde kullanılan 0 ve 1 rakamlarından oluşur.

BINARY FILE: İkili düzen ile oluşturulmuş dosya türü. Sadece 0 ve 1'lerden oluşan dizinleri içerir.

BINHEX: ASCII olmayan dosyaları, ASCII formatına çevirmek için kullanılan metot.

BIOS/Basic Input Output System: Anakartın üzerinde mikroişlemci tarafından çalıştırılan yazılım. Bu yazılım, sistemin çalışmaya başlamasını sağlar.

BIT/Binary Digit: Binary rakamlarından biri. Bir bit 0 ya da 1 değerini taşır.

BITMAP: Grafik görüntüleme yöntemidir. Bir grafik görüntüsünün sütun ve satır halinde noktalardan oluşturulmuş gösterimi.

BITNET: İnternet ağından bağımsız, sadece eğitim kurumlarına özel bir ağ çeşidi.

BLEND: Bir renkten diğerine, bir efektten diğerine vb. geçiş metodudur.

BLOCK: Veri transferinde hızı artırmak için verinin belli bölümlere ayrılması işlemine verilen ad. Bir grup bilgi, sabit uzunluklarda bloklara ayrılır. Bu bloklar teker teker gönderilir.

BMP: Bitmap grafik dosyalarının türü ve uzantısı.

BNC: Bir konektör tipidir. Bilgisayarları ağlara bağlamak için kullanılır.

BODY: HTML sayfaları üzerindeki kodları bulunduran başlık ile son arasındaki bölüme denir.

BOLDFACE: Kelime işlem yazılımlarında, metnin diğer bölümlerden koyu ve kalın görünen bölümüne verilen isim.

BOOLEAN EXPRESSION: Doğru veya yanlış olarak değer alan

bir ifade türüdür. $1+1=2$ ifadesi doğrudur. Bu ifade bir boolean ifadedir.

BOOLEAN LOGIC: Değerlerin doğru veya yanlış olarak düşünüldüğü mantık türüdür. Bilgisayar sistemlerinde 0'lar yanlış, 1'ler doğru olarak ifade edilir.

BOOLEAN OPERATOR: Boolean ifadesini oluşturmak için kullanılan operatörlerdir. AND, OR, XOR, NOR, NOT olmak üzere toplam beş operatör vardır.

BOOT: Bilgisayarınızı çalıştırmak için yüklenen yazılıma verilen isim. Bu yazılımlar genellikle işletim sistemleridir.

BOOT SECTOR: Sabitdisklerin ve disketlerin sistem bilgileri kısmına boot sector adı verilir. Bu kısımda bulunan sistem bilgileri, bilgisayarın sözü edilen disk ya da disketleri kullanabilmesi için gereken bazı temel verilerden oluşurlar. Bilgisayar her açılışında, bu kısımda bulunan bilgileri okuyarak düzgün çalışabilmek için ihtiyaç duyduğu temel verilere sahip olur.

BOOTABLE DISK: İşletim sisteminin düzgün olarak çalıştırılabilmesi amacıyla hazırlanmış özel bir başlangıç diskidir.

BOUNCE: Gönderilen bir elektronik postanın teslimatta hata ile karşılaşmış bir kısmının geri dönmesi işlemine verilen isim.

BOX: Bilgisayarımızın ekranında gördüğümüz bir yazılımın veya bir işlevin çerçevesi olarak görünen alanı. Kutular genelde bir hata veya bir uyarı mesajı içerirler.

BPS/Bits Per Second: Veri transfer hızını ölçmek için kullanılan birimdir. Örneğin 28.000 bps hızla çalışan modem saniyede 28.000 bit gönderiyor demektir.

BREAK KEY: Klavye tuşu. DOS ortamında kontrol tuşu ile birlikte basıldığında, çalışan programı keser. Her program, bu tuş bileşkesine yanıt vermeyebilir.

BROADBAND ISDN: Fiber optik telefon hatları üzerinden ses,

video görüntü ve bilgileri aynı anda göndermeye yarayan iletişim standardıdır.

BROADBAND TRANSMISSION: Birden fazla kanal üzerinden bilgi göndermek için kullanılan yöntemdir. Kablo TV bu yöntem ile çalışır.

BROADCAST: Ağ üzerindeki bilgisayarın çevresini tanımak ve haberdar olmak için yaydığı sinyaller bütünü. Bilgisayarlar ilk ağa girişlerinde broadcast yaparlar.

BROWSE: Bilgisayar içindeki bilgilerin görüntüleme yöntemidir. Birçok veritabanı yazılımı, bilgilerin sadece gözle izlenebilmesini sağlayan bu olanağı kullanıcılara sunar.

BUFFER: Geçici saklama alanına verilen ad. Bu alan genellikle RAM üzerinde ayrılır ve dosya kopyalama yaparken kullanılır.

BUG: Bir yazılım veya donanımda meydana gelen hata ya da sorun.

BUILT-IN: Yazılımların kullanıcılar tarafından kullanılmasını sağlayan özelliklere verilen ad.

BUNDLE: Bundle terimi, bilgisayar pazarında rekabet edebilmek amacıyla geliştirilen bir satış tekniğine verilen isimdir. Bu teknikte büyük bir malın yanına müşterinin ilgisini çekecek daha küçük bir ürün bedava olarak katılır.

BUS: Veri yolu. Bilgisayar içindeki verilerin aktarıldığı yola verilen isimdir.

BYTE: Sekiz bit'ten oluşan bir saklama birimidir. Tek bir harfi saklamak için gerekli olan alana denir.

ABCDEFGHIJKLMNPRSTUVWXYZ

C: Bir programlama dilidir. C ile yazılan kod makine diline yatkındır. Bu yüzden programcılar bu programlama dilini etkin bir şekilde kullanırlar.

C++: C dili üzerine yeni özellikler eklenerek oluşturulmuş bir programlama dilidir.

C DRIVE: Bilgisayar üzerinde bulunan sabitdisk sürücülerinden ilkinde verilen isimdir. C sürücüsü genelde işletim sistemini kurmak için kullanılan diskdir. Bilgisayar C sürücüsünden açılır ve kurulan programları C sürücüsü üzerinde saklar.

CABLE: Bilgisayarlarımızı başka birimlerle fiziksel olarak bağlamak için kullandığımız araçtır. Kabloların iki ucunda gerekli bağlantıyı yapabilmesi için bulunan konektör vardır.

CACHE MEMORY: Ara belleğe verilen isimdir. Bu bellekler yüksek erişim hızına sahiptirler. Bellek tiplerinin hepsi aynı özelliğe sahip değildir. Bilgisayarlarımız üzerinde kullanılan bellek türleri SDRAM, DDRAM, RDRAM olabilir.

CAD/Computer Aided Design: Bilgisayar destekli tasarım. Genellikle mühendis ve mimarların tasarımlarını gerçekleştirmek için kullandıkları yazılım ve donanım bütününe verilen isim.

CAD/CAM/Computer Aided Design/Computer Aided Manufacturing: Bilgisayar destekli tasarım/Bilgisayar destekli üretim.

CAE/Computer Aided Engineering: Bilgisayar destekli mühendislik. Mühendislerin tasarımlarını inceleyen yazılımlara verilen isimdir. Genellikle CAD yazılımları içinde bu tür programlar bulunur.

CALCULATOR: Hesap makinesi. Matematiksel işlem yapmak için kullanılan bilgisayar programlarına verilen isim. Hesap makinesi, program haricinde küçük el bilgisayarı şeklinde de olabilir.

CAM/Computer Aided Manufacturing: Bilgisayar destekli üretim. Fabrikalarda makinaların çalışması için kullanılan veya yazılan programlara verilen isim.

CANCEL: İptal. Bilgisayarımızda kullandığımız uygulamaları iptal etmek için kullanılan tuşa verilen isimdir. Program kurulumlarında kurulumu kesmek için de kullanılır.

CAPS LOCK KEY: Klavye tuşlarından birine verilen isim. Bu tuş etkin olduğu durumda iken tüm alfabetik karakterlerin büyük harf ile yazılmasını sağlar.

CAPTURE: Kullanılan programın belli bir durumunu kaydetmesi işlemine verilen isim. Genellikle görüntü programlarında kullanılır.

CARD: Üzerinde elektronik devreler bulunan bilgisayar içinde kullanılan parçalara verilen isim.

CARET: Şapka karakteri. Türkçe klavye üzerine shift ile beraber 3 sayısına basıldığında çıkan karaktere verilen isim.

CARRIER SIGNAL: Modemlerin kendi aralarında anlaşmak için kullandıkları sinyale verilen isimdir.

CARTRIDGE: Kartuş. Büyük miktarlarda bilgiyi depolamak için kullanılır.

CASE SENSITIVE: Kullanılan harflerin küçük ya da büyük harf olmasının yarattığı durumdur. Kelime işlem yazılımlarında metin içinde bir sözcüğü ararken bu özelliği kullanabilirsiniz. Küçük-büyük harf ayrımı yaparak arama yapmak istiyorsanız, buna uygun bir arama seçeneğini işaretlemeniz gerekiyor.

CCITT/Comite Consultatif International Telephonique et Telegraphique: Uluslararası iletişim standartlarını belirleyen bir kurum.

CD-ROM/Compact Disk-Read Only Memory: Bilgi depolamak için kullanılan disklerle verilen isimdir. Bu diskleri okumak için CD-ROM okuyucu gerekmektedir.

CELL: Hücre. Programın grafik arayüzünde tablo görünümünde yer alan küçük dikdörtgen kutulardan her birine verilen isimdir.

CGA/Color Graphics Adapter: İlk kullanılan renkli ekran tipidir. CGA ekranlar zamanla VGA sistemlere dönüştüler. Bilgisayar sistemlerimiz üzerinde geri kalmış bir teknoloji.

CHARACTER: Karakter. Sabitdisk üzerinde bir byte'lık alana saklanabilen herhangi bir sembole verilen isimdir.

CHECKSUM: Bir kontrol yöntemi. İletişim hattından gönderilen bir mesajın geçerli bir mesaj olup olmadığını anlamak için kullanılan yöntem.

CHIP: Yarı iletken bir maddeden üretilen, üzerinde binlerce elektronik devre taşıyan üniteye verilen isimdir.

CISC/Complex Instruction Set Computer: Karmaşık komut seti. Bilgisayarların kullandığı bir yapıdır. İşlemcinin 200 kadar komutu uygulamasını sağlar.

CLASS: Sınıf. Programlarda nesnelere oluşturmak için kullanılan yapıya verilen isimdir.

CLICK, CLICK ON: Kiklemek, tıklamak. Grafik arayüzünde bir ikonu veya bir nesneyi seçmek için farenin tuşuna basıp bırakmak.

CLIENT-SERVER ARCHITECTURE: Sunucu-istemci mimarisi. Ağ üzerinde bilgisayarların veya işletim sistemi üzerine kurulu olan programların, sunucu olarak çalışacak şekilde tasarlanması işlemidir.

CLIP ART: Bilgisayar üzerinde yapılmış, kullanmak için hazır resimlere verilen isimdir.

CLIPBOARD: Pano. Verinin bir yerden başka yere kopyalanırken geçici olarak tutulduğu belleğe verilen ad.

CLOCK SPEED: Mikroişlemcinin çalışma hızına verilen isim. Mikroişlemciler komutları çalıştırırken, bilgisayarın içindeki saatin tıklamalarına uyarlar. Bu saat mikroişlemciler ve diğer üniteler

arasındaki uyumluluğu da sağlar.

CLUSTER: Sabitdisk üzerindeki sektör grubuna verilen isimdir. Bilgi saklanacağı zaman kullanılan en küçük birim cluster'dır.

CMOS/Complementary Metal Oxide Semiconductor: Bilgisayarlarda saati, tarihi ve sistem parametrelerini saklamakta kullanılan devre. Bu devre bir pil ile beslenir.

CMYK/Cyan Magenta Yellow Black: Ofset baskıda kullanılan renk modeline verilen isimdir. Mavi, morumsu kırmızı, sarı, siyah renklerin karıştırılması ile tüm renkler elde edilebilir.

COAXIAL CABLE: Bilgisayar ağlarında yaygın olarak kullanılan kablo türüdür. Özelliği, içinde bir iletken telin çevresine sarılmış bir kat yalıtkan malzeme bulunması ve diğer tellerin örölü bir şekilde bu yalıtkanın çevresine yerleştirilmiş olmasıdır.

COBOL/Common Business Oriented Language: Eski programlama dillerinden biridir. Bilgisayarlarda ticari uygulamalar yazmak için kullanılırlar.

CODE: Kod. Bilgisayar üzerinden girdiğimiz çeşitli komutların yazılı veya çalışır haline verilen isimdir.

COLOR MONITOR: Renkli ekran. İki renkten (siyah, beyaz) fazla renk gösteren bilgisayar ekranlarına verilen isimdir.

COLOR PRINTER: Renkli yazıcı. Birden fazla renkte baskı yapabilen yazıcıya verilen isimdir. Renkli yazıcıların çoğu CMYK teknolojisini kullanır.

COLUMN: Sütun. Kelime işlem yazılımlarında yukarıdan aşağı, ince uzun alanlardan her birine verilen isim.

COLUMN GRAPH: Sütun grafiği. Sunumların dikey sütunlar ile gösterildiği grafik türüdür.

COM: DOS işletim sistemi üzerinde çalıştırılabilir dosya uzantısı. Örnek: Command.com

COM: Bilgisayarların seri iletişim portlarına verilen isimdir. Örnek: Com1, Com2, Com3

COMMAND: Komut. Bilgisayara belli bir işi yaptırmak için yazılan ifadeye verilen isimdir.

COMMAND.COM: DOS komutlarını çalıştıran dosyaya verilen ad. Girilen komutun doğru yazılıp yazılmadığını bu dosya kontrol eder. Bazı komutlar da bu dosyanın içinde saklanır.

COMMAND KEY: Macintosh bilgisayarlarda bulunan özel bir tuş. Bu tuşa basarken başka bir tuşa da basıldığında bir komut verilmiş olur.

COMMAND LINE: Komut girişi için kullanılan satıra verilen isim.

COMMUNICATION: İletişim. Verilerin bir bilgisayardan başka bilgisayar gönderilmesi işlemine verilen isim.

COMMUNICATIONS PROTOCOL: İletişim protokolü. Veriler bir bilgisayardan başka bilgisayara gönderilirken bir protokol kullanmak zorundadırlar. Bu iletişim protokolleri genelde modemler ile yüklenir.

COMMUNICATIONS SOFTWARE: İletişim yazılımı. Bilgisayara bağlı modem ile telefon hattından veri gönderip alınmasını sağlayan yazılım türlerine verilen isimdir.

COMPATIBLE, COMPATIBILITY: Uyumlu, uyumluluk. Bilgisayar üzerindeki yazılım ve donanımların birbiri ile sorunsuz çalışması işlemine verilen isimdir.

COMPILER: Derleyici. Programla dili ile yazılmış olan kodu makina diline çeviren yazılım türlerine verilen isimdir.

COMPONENT: Kod parçalarını bir araya getirerek bir uygulama oluşturma işlemine verilen isimdir.

COMPRESSION: Sıkıştırma. Bilgisayar üzerindeki verilerin daha az yer kaplaması için yapılan işleme verilen isimdir.

COMPUSERVE: Dünyanın ilk ticari bilgi servisidir. Bu servis dünya

üzerine değişik veri tabanlarına bağlıdır, böylece birçok güncel bilgiye ulaşabilirsiniz.

COMPUTER: Bilgisayar. Girilen veriyi işleyerek, kullanabilir çıktı üreten makineye verilen isimdir.

CONFIG.SYS: Bilgisayarın çalışmasını düzenleyen komutların bulunduğu dosyadır. Açılışta config.sys dosyası çalıştırılarak bu komutlar uygulanır.

CONNECTOR: Konektör. Kabloların ucunda bulunan veya takılan, çeşitli araçlara veya bölümlere verilen isimdir.

CTRL: Kontrol tuşu. Bu tuş önceden kontrol karakterleri denilen karakterlerin yazılmasında kullanılırdı. Ancak günümüzde daha ziyade ALT tuşu gibi kullanılmakta, Kısayol tuş kombinasyonlarının çalıştırılmasında faydalanılmaktadır.

CONTROLLER: Denetleyici. Bilgisayarla dışarıdan girilen veri arasında denetleme yapan araca verilen isimdir.

CONTROL PANEL: Denetim masası. Windows işletim sistemlerinde, sistem işleyişine ilişkin düzenleme yapılabilen program.

COPROCESSOR: Ek işlemci. Sistemin işlemcisinin yanına eklenen ikinci işlemci.

COPY: Kopyalamak. Bir dosyanın veya bir verinin aynısının oluşturulması işlemine verilen isimdir.

COPY PROTECTION: Kopya koruması. Yazılımın izinsiz kopyalanmasını veya çoğaltılmasını önlemek için kullanılan yöntemlere verilen isimdir.

CORRUPTED FILE: Bozuk dosya. İçeriği bozulmuş, okunamaz halde olan dosya türüne verilen isimdir.

CPU/Central Processing Unit: Merkezi işlem birimi. Bilgisayarımız üzerinde bulunan mikroişlemciye verilen isimdir.

CRC/Cylik Redundancy Check: Karşı tarafa veri gönderilirken

hataları ortaya çıkarmak için kullanılan bir yöntemdir.

CROPPING: Kırpma. Bilgisayar üzerine kurulu bir programla resmin kenarlarındaki fazlalıkların kesilmesi işlemine verilen isimdir.

CRT/Cathode Ray Tube: Televizyon ve bilgisayar ekranlarında kullanılan teknolojiye verilen isimdir.

CURSOR: İmleç. Klavyenin veya farenin bir tuşuna basıldığında, ekranın neresinde veya hangi noktasında işaretleneceğini belirten sembol.

CUT AND PASTE: Kes ve yapıştır. İşletim sistemleri üzerinde dosyayı veya klasörü bir yerden başka bir yere taşıma işlemidir.

CYBERSPACE: Siberalem. Bilgisayar sistemleri tarafından oluşturulan iletişim ortamına verilen isimdir.

CYBERNETICS: Sibernetik. İnsanlara ait pek çok özelliğin makinalara kazandırılması yolunda araştırma yapan bilim dalı.

ABCDEFGHIJKLMNOPRSTUVWXYZ

DA/Display Adapter: Görüntü adaptörüne verilen isim.

DAT/Digital Audio Tape: Verileri saklamak için kullanılan bir tür manyetik bant çeşididir. İki gigabyte'tan beş gigabyte'a kadar veri saklayabilir.

DATA: Veri. Bilgisayar ortamında kullanılan her tür bilgiye verilen isim.

DATABASE: Veritabanı. Bilgisayar sistemleri içindeki erişilebilir ve kullanılabilir verilerin tümüne verilen isim. Bu düzen veri saklama ve erişim alanında kullanılır. Bilgisayar üzerinde daha az yer kaplar ve erişim süresi daha hızlıdır.

DATABASE ENGINE: Veritabanı yazılımlarının içindeki verilere ulaşılması için kullandıkları bölüme verilen isim.

DATABASE MANAGEMENT SYSTEM: Veritabanı yönetim sistemi. Veritabanlarının oluşturulmasını ve işletilmesini sağlayan programların tümüne verilen isim.

DATA BUS: İşlemci ve hafıza arasındaki bilgi akışını sağlayan yollara verilen isim.

DATA ENTRY: Programlar vasıtası ile veritabanlarına ve tablolara bilgi girilmesi işlemidir.

DATA RECOVERY: Çeşitli nedenlerden dolayı bozulan veya kaybolan bilgileri kurtarma işlemlerine verilen isim.

DATA TRANSFER RATE: Veri transfer hızı. Verilerin iki aygıt arasındaki aktarılma hızlarına verilen isim. Saniyede gönderilen megabit veya

megabyte sayısı olarak gösterilir.

DBS: Uydu sistemlerinde, televizyon sinyallerini uydudan televizyon antenine gönderen uydu yayın sistemine verilen isim.

DCD/Data Carrier Detect: Haberleşme sistemlerinde frekans üzerinden taşınan bilgilerin taşındığı yola verilen isim.

DDE/Dynamic Data Exchange: Microsoft işletim sistemleri üzerinde aynı bilgileri birden fazla uygulamanın kullanması işlemidir.

DEBUGGER: Bir kod üzerindeki hataları bulmak için kullanılan programlara verilen isim.

DECIMAL: Onluk düzen. Günlük hayatta kullandığımız sayılara verilen isim.

DECODER: Kod çözücü. Kodlu yayın yapan televizyon yayınlarını çözmek için kullanılan alete verilen isim. Rekabet nedeni ile birçok kuruluş bu sistemi kullanmamaktadır.

DECRYPTION: Güvenlik nedeni ile şifrelenmiş bilgileri tekrar kullanabilir hale getirme işlemine verilen isim.

DEDICATED LINE: İletişim şirketleri tarafından kiralanmış özel hatlara verilen isim.

DEFAULT: Varsayılan. Bilgisayarların otomatik olarak geçerli saydığı ve aksi bilgi girilene kadar geçerliliğini koruyan işlem veya değere verilen isimdir.

DEFAULT ROUTE: Varsayılan rota. Bilgisayarımızdan gönderdiğimiz bilgilerin adresleri bilinmiyor ise bu rota üzerinden gönderilirler.

DEFINITION: Görüntünün kesinliğine verilen isimdir.

DEGRADE: Renk değişikliklerinde rengin başka renge dönüşürken oluşturduğu renk geçişine verilen isim.
Örnek: Koyu renk açık renk arasında oluşan geçiş.

DEKUPLAJ: İstenmeyen sinyallerin şaseye iletilmesi işlemine verilen isim.

DEKUPLE: Şaseye aktarılan sinyallere verilen isim.

DELETE: Silme işlemine verilen isim. İşletim sistemlerinin özelliklerine göre değişik şekillerde uygulanabilir. Klavye üzerindeki Del tuşu da silme işlemi yapar.

DELIMITER: Kaydetme işlemlerinde bilginin başlangıç ve bitişini işaretleyen karakterdir. Bu işlem için genellikle virgül veya iki nokta üst üste işareti kullanılır.

DESATURATE: Solgunluk. Bir alan veya bir bölge üzerindeki renklerin olduğundan solgun gösterilmesi işlemidir.

DESKTOP: Masaüstü. Grafik yüzü kullanan işletim sistemlerinde kullanıcının rahat çalışması için düzenlenmiş çalışma ortamına verilen isim.

DEVICE: İşlem yapılabilen donanım parçasına verilen isim. Örnek: Ekran kartı, ses kartı, modem, printer, tarayıcı...

DIAL-UP: İki bilgisayar arasında telefon hattını kullanarak yapılan bağlantı biçimine verilen isim. Türkiye'de en çok kullanılan bağlantı türlerindedir.

DIALOG BOX: Diyalog kutusu. İşletim sistemleri

üzerinde işlem gerçekleştirirken, işletim sistemi tarafından kullanıcının gerekli bilgileri girmesi için açtığı kutu şeklindeki pencereye verilen isim.

DIGITAL: Sayısal. Tüm yapılan işlemlerin sıfır veya bir olarak ifade edildiği sisteme verilen isim. Bilgisayarlarımızda bu sistem kullanılır.

DIGITAL ANALOG CONVERTER: Sayısal analog dönüştürücüsüne verilen isimdir. Aldığı dijital sinyalleri analog sinyallere çevirir.

DIGITAL AUDIO: Ses kalitesini arttırmak için sesi sayısal dizi şeklinde kodlayarak saklayan bir ses alma tekniğidir.

DIGITAL MONITOR: Gönderilen sayısal sinyalleri olarak görüntü oluşturmak için analog sinyallere çeviren ekran tiplerine verilen isimdir.

DIGITIZE: Analog olan ses ve video sinyallerini bilgisayar tarzı dijital kod numaralarına dönüştürme işlemine verilen isim.

DIGITIZER: Analog bir video görüntüsünü dijital bilgisayar görüntüsüne çeviren cihaza verilen isimdir.

DIN: Klavyelerin bilgisayara bağlanması için gerekli olan konektör tiplerine verilen isimdir.

DIP SWITCH: Kartlar üzerinde bulunan, kartların çeşitli özelliklerini değiştirmek için kullanılan anahtar türüdür.

DIRECTORY: Dizin. Sistemleri içinde değişik şekillerde yer alan depolama için dosyaya ait adı, yeri, boyutu, yazılım veya son düzeltme tarihini gösteren tabloya verilen isim.

DISK CACHE: Harddisk üzerindeki bilgilere daha hızlı ulaşmak için kullanılan hafıza üzerindeki ayrılmış bölüme verilen isim.

DISK CONTROLLER: Disk denetleyicisi. Disk sürücüsünün çalışmasını denetleyen devreye verilen isimdir.

DISK DRIVE: Disk üzerinde veri yazan ya da okuyabilen bölüme verilen isimdir.

DISKLESS WORKSTATION: Bir ağ üzerinde çalışan, diski olmayan bilgisayarlara verilen isimdir.

DISPLAY: Görüntü. Bir görüntünün elektriksel işaretlerden optik işaretlere çevrildiği düzene verilen isimdir. Örnek: Bilgisayar monitörü.

DISPLAY SIZE: Monitör üzerine kullanıcın çalışabileceği alana verilen isimdir.

DISTRIBUTED DATABASE: Kullanan kişiye tek bir veritabanı gibi görünen fakat farklı veritabanlarından oluşmuş veritabanı sistemine verilen isimdir.

DLL/Dynamic Link Library: Programlar tarafından kullanılan içinde çeşitli kod ve veriyi içeren dosya türüne verilen isimdir. Örnek: System.dll

DMA/Direct Memory Access: Bir aygıtın işlemci üzerinden geçmeden doğrudan hafızaya ulaşması yöntemine verilen isimdir.

DNS/Domain Name System: İnternet üzerinde bağlanılan sunucu ismini ip adresine çevirmek veya bağlanılan ip adresini sunucu ismine çevirmek için kullanılan sisteme verilen isimdir. İnternet üzerinde

DNS sistemleri sayesinde aynı adı taşıyan sunucu, aynı ip adresini taşıyan bilgisayar bulunamaz.

DOC: Kelime işlem dosya uzantısına verilen isim.

DOMAIN NAME: İnternet sitelerini tanımlayan isimlerdir. Bir bilgisayar üzerinde birden çok domain name olabilir.

DOS/Disk Operating System: Microsoft firması tarafından geliştirilmiş disk işletim sistemine verilen isimdir.

DOT PITCH: Monitörlerimizin ekranındaki iki nokta arasındaki mesafe ölçüsüne verilen isimdir

DOUBLE DENSTY: Standart disketlere göre iki kat fazla bilgi depolayabilen disket çeşidine verilen isimdir.

DOUBLE SIDED: Her iki yüzüne de bilgi yazılabilen disket çeşididir.

DOVE: Microsoft tabanlı işletim sistemleri için faks/modem cihazlarına verilen toplu isimdir.

DOWNLINK: Uydu üzerinden bilgisayar ortamımıza gönderilen sinyal nakli işlemidir.

DOWNLOAD: Program veya bilgilerin bir bilgisayardan başka bir bilgisayara geçirilmesi işlemine verilen isimdir.

DRAG AND DROP: Masaüstündeki bir nesneyi işaretleyip, başka bir nesnenin içine koyma işlemidir.

DRIVE: İşlemcinin işlem yapması için manyetik alanlar üzerine okuyup yazabilen araçlara verilen isimdir. Örnek: Harddisk, disket sürücü.

DRIVER: Bilgisayar üzerindeki donanımların birbirleri ile sorunsuz anlaşabilmesi ve işletim sistemi ile sorun çıkarmaması için donanımı kontrol etmek ve tanıtmak amacı için kullanılan programlara verilen isimdir.

DUAL: Çift. Genellikle donanımlar için kullanılır. Önüne geldiği donanımın çift özelliğini belirtir. Örnek: Dual BIOS, dual işlemci.

DUMP: Bilgisayar üzerindeki hafıza bölümünü görüntülemek, yazmak ve depolamak için kullanılırlar.

DVD/Digital Versatile Disk: Yeni optik disk teknolojisine verilen isimdir. DVD'ler 17 gigabyte'lık video, ses ve diğer tipte veri saklama alanına sahiptirler.

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

EBCDIC/Extended Binary Coded Decimal

Interchange: IBM bilgisayarlarda kullanılan karakter sistemine verilen isimdir. PC ve Macintosh bilgisayarlarda ASCII karakter sistemleri kullanılır.

EDIT: Bilgisayar üzerindeki bilginin değiştirilmesi veya düzenlenmesi işlemine verilen isimdir.

EDITOR: Bilgisayar üzerindeki bilginin değiştirilmesi veya düzenlenmesi işleminde kullanılan programlara verilen isimdir.

EDO DRAM/Enhance Data Output Dynamic

Random Access Memory: DRAM'lerden hızlı SDRAM'lerden yavaş ram tipine verilen isimdir. Günümüzde SD, RD ve DDRAM'ler kullanılmaktadır.

EFF/Electronic Frontier Foundation:

Bilgisayar kullanımının toplum üzerinde yarattığı sosyal ve hukuksal etkileri saptamak için oluşturulmuş kuruma verilen isim.

EGA/Enhance Graphics Adapter:

IBM firması tarafından üretilmiş grafik görüntüleme sistemine verilen isimdir. 640'a 350 piksel çözünürlüğe sahiptir ve 16 renk görüntüleyebilir.

EIDE:

Western Digital firması tarafından geliştirilmiş bir arabirimdir. 12 mb veri aktarım hızına sahiptir.

EISA/Extended Industry Standart

Artchitecture: 32 bit veri yolu standardı. Bilgisayar firmaları ISA standardını 32 bit veri yolu şeklinde geliştirmiş ve EISA standardını

oluşturmuşlardır.

ELD/Electroluminescent Display: Düz ve ince (Flat) ekranlar üretmekte kullanılan teknolojiye verilen isimdir.

ELAPSED TIME: Müzik CD'leri çalarken, çalınan bölümün süresine verilen isimdir.

ELECTRONIC EDITING: Bilgileri video bandı üzerine bozmadan kaydetme işlemine verilen isimdir.

ELECTRONIC PUBLISHING: Elektronik yayıncılık. Bilgilerin elektronik yollarla yayınlanması işlemine verilen isimdir.

E-MAIL: Elektronik posta. Kişilerin internet üzerinde kullandıkları haberleşme yöntemine verilen isimdir.

EMBEDDED OBJECT: Gömülü nesne. Bir program yardımı ile oluşturulup başka bir programın kullanması için içine yerleştirilmiş nesnelere verilen isimdir.

EMOT ICON: Duygu simgesi. E-Mail mesajlarını yazarken duyguları ifade etmesi için kullanılan işaretlere verilen isimdir.

ENCODER: Kodlama işlemi. Kodlama işlemleri için birçok program kullanılabilir.

EMULATION: Bilgisayar programlarının, başka bilgisayar veya programların çalışmasını taklit etmesi işlemine verilen isimdir.

ENCRYPTION: Şifreleme tekniği. Örnek: İki bilgisayar arasındaki veri aktarımında, verinin üçüncü bir şahıs tarafından okunmaması için

kullanılan şifreleme işlemidir.

END KEY: PC ve Macintosh bilgisayarlarının klavye tuşlarından birisidir. İmleci satır sonuna taşımak için kullanılır.

END USER: Son kullanıcı. Bilgisayar veya programları son kullanan kişilere verilen isimdir. Son kullanıcılar genellikle bilgisayar bilgileri sınırlı olan kişilerdir.

ENHANCED KEYBOARD: 102 veya 102 tuşlu olan klavye tipine verilen isimdir. Günümüzde kullandığımız klavye tiplerindendir.

ENTER KEY: Onay tuşu. Bilgisayar üzerinde bilgi girişi tamamlandıktan sonra onay vermek için kullanılan tuştur. Aynı zamanda satır sonlandırmak için de kullanılır.

ENVIRONMENT: Ortam. Bilgisayar donanımlarının veya programlarının kendi çalışma bölgelerine verilen isimdir.

EOF MARK/End Of File: Dosya sonu. Dosyanın sonunun geldiğini gösteren karakterlere verilen isimdir. Program bu karakteri görünce dosyanın bittiğini anlar.

EOL MARK/End Of Line: Satır sonu. Satır sonunun geldiğini gösteren karakterlere verilen isimdir. Program bu karakteri görünce satır sonunun geldiğini anlar.

EP: Video üzerinde hızı düşürerek gerekli bant kapasitesini iki misline çıkarılması yöntemine verilen isimdir.

EPROM: Elektriksel olarak veriyi sürekli yazıp silebilen, programlanabilir salt okunur belleklere

verilen isimdir.

EPS/Encapsulated Post Script: Dosya türüdür. Bu tür dosyalar yazıcılar üzerinde daha yüksek kalitede ve hızda çıkış alınmasına imkan sağlar.

ERASE: Magnetik bir bilgiyi silme işlemine verilen isimdir.

ERASABLE OPTICAL DISK: Silinebilir optik disk. Yazılıp silinebilen optik disklere verilen isimdir.

ERROR DETECTION: Hata yakalama. Bilgi aktarılırken yanlış aktarılmasını önlemek için kullanılan yöntemlerin genel ismidir.

ERROR MESSAGE: Hata mesajı. Yazılımların çalışması sırasında oluşan hatayı kullanıcıya iletmek için kullandıkları ifade türlerine verilen isimdir. ESC KEY: Escape tuşu. Kullanılan programdan çıkmak veya yapılan işlemi iptal etmek için kullanılan bir klavye tuşudur.

ESDI/Enhanced Small Device Interface: Eski bilgisayarlarda sabit diskleri bilgisayara bağlamak için kullanılan arabirim standardına verilen isimdir. Günümüzde SCSI ve EIDE arabirim standartlarını kullanmaktayız.

ETHERNET: Yerel ağ protokolüdür. 100 Megabit veri aktarım hızına sahiptir.

EVEN PARITY: Gönderilen bilginin bozulmadan alınıp alınmadığını anlamak için kullanılan yöntem verilen isimdir.

EVENT: Olay. Program tarafından bildirilen herhangi bir duruma verilen isimdir. Örnek: Programın hata mesajı vermesi bir olaydır.

EUDORA: Windows işletim sistemi için geliştirilmiş popüler bir mail programıdır.

EXECUTABLE FILE: Çalıştırılabilir dosya. Bilgisayar tarafından çalıştırılabilir halde bulunan dosyalara verilen isimdir.

EXECUTE: Çalıştırmak. Bir programı etkin hale getirmek için kullanılır.

EXE FILE: DOS ve Windows işletim sistemlerinde uzantısı exe olan çalıştırılabilir dosyaları belirtir.

EXIT: Çıkış. Kullanılan bir programdan çıkmak veya programı durdurmak için kullanılan komuta verilen isimdir.

EXPANSION BOARD: Genişleme kartı. Bilgisayarın özelliklerini ve kullanım olanaklarını arttırmak için kullanılan kartlara verilen isimdir. Örnek: Ses kartları, grafik kartları.

EXPANSION BUS: Genişleme veri yolu. Bilgisayarın özelliklerini ve kullanım olanaklarını arttırmak için kullanılan kartların sisteme bağlanması için gerekli olan veri yoluna verilen isimdir.

EXPANSION SLOT: Genişleme yuvası. Bilgisayarın özelliklerini ve kullanım olanaklarını arttırmak için kullanılan kartların yerleştirildiği yuvaya verilen isimdir.

EXPORT: Dışarıya bilgi verme. Bir yazılım tarafından oluşturulmuş dosyanın başka bir yazılım tarafından kullanılabilmesi sağlamak için yapılan işlemlere verilen isimdir.

EXPRESSION: İfade. Bir değere karşılık gelen anlamlı semboller dizisine verilen isimdir.

EXTENSION: Uzantı. Dosya içeriğini belirlemek üzere dosya adına eklenen harflere verilen isimdir. Örnek: .exe çalıştırılabilir program dosyaları.

EXTERNAL: Dış. Bağımsız olarak üretilmiş donanımlara verilen isimdir.

EXTENSION: Dosya adından sonra yazılan, üç karaktere kadar olan dosya uzantılarına verilen isimdir. Örnek: .AVI, .JPG.

ABCDEFGHIJKLMNOPRSTUVWXYZ

FAT/File Allocation Table: Dosya atama tablosu. Disk üzerindeki tüm verilerin yerlerini gösteren tabloya verilen isim. Gerektiğinde dosyaya ulaşmak için bu tablo kullanılır.

FATAL ERROR: Uygulamanın çalışmasına devam edemeyeceğini gösteren hata mesajı.

FAULT TOLERANCE: Sistem üzerinde oluşan hataların sistemi çökertmemesi için daha önceden uygulamaya konulmuş sistem özelliklerine verilen isim.

FAX: Faks makinesi ile gönderilen doküman.

FAX MODEM: Telefon hatları üzerinden karşılıklı bilgi ve faks gönderip almak için kullanılan cihazlara verilen isim.

FDDI/Fiber Distributed Interface/Fiber Dağınık Veri Arabirimi: Fiber optik kablolar üzerinden veri aktarımında kullanılan ağ standardı.

FDHD/Floppy Drive High Density: Disket sürücüsü.

FEED: Beslemek. Yazıcıya kağıt sağlamak anlamında kullanılan terim.

FIBER OPTICS: Fiber optik. Bir kablo türüdür. Işık hızına yakın bir hızda veri aktarabilir. Yerel ağlarda ve telefon hatlarında kullanılmaktadır.

FIELD: Alan. Bilgi için ayrılan bölüme verilen isim. Örnek; hesap tablosu yazılımlarında ayrılan alana hücre denir.

FILE: Dosya. Bilgilerin bir düzen içinde korunması ve kolay erişiminin sağlanması için isimlendirilmiş veri gruplarına verilen isim.

FILE MANAGEMENT SYSTEM/Dosya Yönetim Sistemi:

Oluşturulmuş dosyaları belli bir düzen içinde saklamak için kullanılan sistem.

FILE NAME: Dosya adı. Dosyalara verilen isimlere denir.

FILE RECOVERY: Dosya kurtarma. Çeşitli nedenlerden dolayı bozulmuş dosyaları programlar vasıtası ile kurtarma işlemi.

FILE SERVER: Dosya sunucusu. Bir network üzerinde kullanıcıların ortak kullandıkları dosyaların bulunduğu sunucu bilgisayara verilen isimdir.

FILE SHARING: Dosya paylaşımı. Bir dosyayı, network üzerindeki başka kullanıcıların da kullanmasını sağlamak için yapılan işlem.

FILE SIZE: Dosya büyüklüğü. Dosyanın disk üzerinde kapladığı miktara verilen isimdir.

FILL: Grafik uygulamalarında bir nesnenin içini doldurmak için yapılan işlem.

FILTER: Filtre. Uygulamaların kullandığı bilgileri süzen işleme verilen isimdir. Bilgi aktarılırken ek bir uygulama ile filtre işlemi uygulanır. İstenmeyen bilgiler geçirilmez.

FIND: Bul. Bilgiye ulaşmak için kullanılan komuta verilen isim.

FINDER: Apple Macintosh bilgisayarlarda kullanılan masaüstü yöntemi ve dosya yönetim sistemi.

FIXED DISK: Sabitdisk. Bilgisayarlar üzerinde bulunan bilgi depolama ünitelerine verilen isim.

FIXED LENGTH: Sabit uzunluk. Veritabanlarında sabit uzunluk olarak tanımlanmış alanlara verilen isim. Sabit uzunluklu kayıtlarda tablo içindeki her kayıt eşit uzunluktadır.

FIXED PITCH: Sabit genişlik. Karakterlerin genişliğinin aynı olduğu fontlar için kullanılan terimdir.

FLAT FILE DATABASE: Düz veritabanı. Bir tek tablodan oluşan veritabanlarına verilen isim.

FLAT PANEL DISPLAY: Düz panel ekran. Bilgisayar ekranlarında kullanılan ince ekran tiplerine verilen isim.

FLAT TECHNOLOGY MONITOR: Parlamaları azaltmak için flat ekranlarda kullanılan teknolojiye denir.

FLOATING: Kayan. Kullanıcıların ekrandaki nesnelere istedikleri yere yerleştirebilme özelliğine denir. Örnek: Araç çubukları...

FLOPPY DISK: Disket. Manyetik disklerin bir çeşididir. Küçük ve taşınabilirler.

FLOPPY DRIVE: Disket sürücü. Disklere veri okuyup yazabilen sürücülere verilen isimdir.

FLOPTICAL: Manyetik ve optik disk okuma tekniklerinin olumlu yanlarını birleştirerek oluşturulan disk sürücü tipi...

Akış şeması. Program içeriğini gösteren diyagramlara verilen isim.

FOLDER: Klasör. İşletim sistemlerinde dosyaların içinde tutulduğu yapılara denir.

FONT: Karakterler için yapılmış tasarımlara verilen isimdir. Bu karakterleri genelde bilgi işlem yazılımları kullanırlar.

FONT CARTRIDGE: Font kartuşu. Bir ya da daha fazla font içeren ROM kartuşlara verilen isim.

FONT SIZE: Yazı boyu (punto). Bilgi işlem yazılımlarında kullanılan fontların boyutlarına verilen isim.

FOOTER: Dipnot. Bir belgede her sayfanın alt kısmında yer alan bir ya da birkaç satırlık metin.

FORCED PAGE BREAK: Kelime işlem yazılımlarında kullanıcının

bir sayfayı istediği yerde bitirebilmesi özelliği.

FOREGROUND: Ekranlarda görünen karakter ya da resimler, ön plan olarak isimlendirilirler.

FORMAT: Biçimlendirme. Bir diski kullanıma hazır hale getirme işlemine denir.

FORM FEED: Yazıcılarda, sürekli formun bir sonraki sayfasının başına gitmek için kullanılan komuta verilen isimdir.

FORTRAN: Programlama dili.

FOURTH GENERATION LANGUAGE: Dördüncü nesil programlama dili. Yazı diline yakın ifadeler kullanan programlama dillerine verilen isimdir.

FPS/Frames Per Second: Bir saniyede gösterilen kare sayısına verilen isimdir.

FRACTAL: Fraktal. Aynı şeklin değişik büyüklüklerde tekrarlanması sonucunda ortaya çıkan karmaşık görüntüye denir.

FRAGMENTATION: Parçalanma. Bir verinin disk üzerinde tek bir parça yerine birçok parçaya bölünerek saklanması işlemi.

FRAME: Video ve animasyonda tek bir kare görüntüye verilen isim.

FREEWARE: Program üreticisi tarafından ücretsiz kullanıma sunulan programlara denir.

FRICTION FEED: Sürtünmeli besleme. Yazıcılara kağıt sürmek için kullanılan yöntemlerden biridir.

FTP/File Transfer Protocol: Dosya aktarım protokolü. İnternet üzerinde dosya göndermek için kullanılan protokollerden biridir. TCP/IP protokolünün parçalarındandır.

FULL DUPLEX: Veriyi aynı anda farklı iki yönde gönderebilen

iletifim araçlarına verilen isim.

FULL PATHNAME: Tam yol adı. Bir dosyanın diskin üzerinde bulunduğu yeri belirtmek için kullanılan ifadelere denir.

FULL SCREEN: Bilgisayar ekranının tamamının tek bir uygulamanın kontrolünde olması durumuna verilen isim.

FUNCTION: İşlev. Programlamada belli bir işi halletmek için oluşturulan kod grubu.

FUNCTION KEYS: İşlev tuşları. Klavye üzerinde genellikle F1'den F12'ye kadar numaralanmış özel tuş grubuna verilen isim.

ABCDEFGHIJKLMNOPRSTUVWXYZ

GAME: Oyun.

GARBAGE: Bilgisayar üzerindeki anlaşılmaz ve değersiz bilgilere verilen isimdir. Programlar anlamsız bir çıktı üretirlerse bu terim kullanılır.

GATEWAY: Geçit. İki ağ arasında bağlantı sağlayan donanım ve yazılımların ortak adıdır.

GB: Gigabyte ifadesinin kısaltılmış halidir. 1024 MB ya da 1073 milyar byte'ın karşılığı olan değere verilen isimdir.

GIF/Graphics Interface Format: Grafik dosya saklama biçimidir. Grafiklerin sıkıştırılmış bir formda tutulmasını ve böylece hızlı olarak transfer edilebilmesini sağlar.

GIGA: Ondalık sistemlerde bir milyar anlamına gelir. İkilik sistemde ise iki üzeri otuza eşittir.

GIGABYTE: 1024 m b yada 1073 milyar byte'ın karşılığı olan değere verilen isimdir.

GPPM/Graphics Page Per Minute: Bir yazıcının metin özelliğinde olmayan sayfaların basma hızıdır.

GRAPHICAL USER INTERFACE: Grafik kullanıcı arayüzü. Bilgisayarların grafik görüntüleme özellikleri kullanılarak oluşturulan program arayüzüne denir.

GRAPHICS: Grafik. Bilgisayara resim işleme veya görüntüleme özelliğini kazandıran yazılım veya aygıtlara verilen isimdir.

GRAPHICS ACCELERATOR: Grafik hızlandırıcı.

Grafik işlemlerde, üzerinde taşıdığı işlemciyi kullanan özel görüntü kartlarına verilen isimdir. Grafik hızlandırıcı, özellikle multimedya uygulamalarında sistemin performansını çok etkiler.

GRAPHICS ADAPTER: Görüntü kartı. Bilgisayarın görüntüleme özelliklerini belirleyen kartlara verilen isimdir.

GRAPHICS CHARACTER: Şekil ile gösterilen karakterlere verilen isimdir. ASCII tablosundaki 128'den büyük değerlere sahip karakterler, grafik karakterler olarak ifadelendirilir.

GRAPHICS DISPLAY SYSTEM: Grafik gösterim sistemi. Bilgisayara grafik görüntüleme özelliğini kazandıran sistemdir.

GRAPHICS FILE FORMATS: Grafik dosya biçimleri. Grafik nesnelere saklamak için kullanılan dosya türlerine denir.

GRAPHICS MODE: Grafik modu. Görüntüleme tekniklerinden biridir. Görüntü ekranının noktacıklardan oluşuyormuş gibi gözükmesi tekniğidir.

GRAPHICS MONITOR: Grafik ekran. Grafik görüntüleme özelliğine sahip ekranlara denir.

GRAY SCALING: Gri derecelendirme. Gri tonların kullanılarak oluşturulan görüntü işlemidir.

GREEKING: Ekranda harflerin sıkıştırılmış olarak görüntülenmesi işlemine denir.

GRID: Grafik ve masa üstü yazılımlarda, çizilen şekillerin ve yerleştirilen nesnelere düz ve aynı hizada olması için kullanıcıya yol gösteren noktali

çizgilere verilen isimdir.

GROUPWARE: Birbirinden uzakta olup, birlikte çalışan kişiler tarafından kullanılacak şekilde tasarlanmış yazılımlara denir.

GUI: Grafik kullanıcı arayüzü. Bilgisayarların grafik görüntüleme özellikleri kullanılarak oluşturulan program arayüzleridir.

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

KB: Kilobyte ifadesinin kısaltılmış halidir. 1 KB 1024 byte'a eşittir.

KBPS/Kilobits Per Second: Bir veri aktarma hızı birimidir. Bir saniyede hattan aktarılan bit sayısı anlamındadır.

KERMIT: Columbia Üniversitesi tarafından geliştirilen bir dosya aktarma protokolüdür.

KEY: Anahtar. Klavyede yer alan herhangi bir tuş veya veritabanı programlarında üzerinde sıralama yapılan alana verilen isimdir.

KEYBOARD: Klavye. Bilgisayara bilgi girişi yapmak için kullanılan donanımdır. PC'ler için 84, diğeri 101 tuşlu olan iki çeşit klavye tipi vardır.

KEYWORD: Veritabanı veya kelime işlem programlarında bir kayıt ya da dökümanı gösteren ifadelere verilen isimdir.

KILL: Bir programın çalışmasını durdurmak için kullanılan uygulamadır. Genellikle program kullanıcıya yanıt vermediği zaman uygulanır.

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

LABEL: Etiket. Saklama aygıtları için her bir saklama birimine verilen isimdir.

LAN/Local Area Network: Yerel ağ. Belli bir alan içinde yer alan bilgisayarların kablolar aracılığı ile birbirlerine bağlanarak bir ağ oluşturmasıdır.

LANDSPACE: Kelime işlem yazılımlarında belgenin yatay olarak düzenlendiğini gösteren ifadedir.

LANGUAGE: Dil. İletişim kurmak için kullanılan sembollerden oluşmuş sisteme denir. Semboller belli kurallara göre bir araya getirilerek sözcük ve cümleleri oluştururlar.

LAPTOP: Dizüstü. Küçük ve taşınabilir bilgisayar tiplerine verilen isimdir.

LASER PRINTER: Lazer yazıcı. Yüksek hızda ve kalitede baskı almak için kullanılan yazıcı tipidir.

LAYOUT: Yerleşim. Kelime işlem yazılımlarında metin ve grafiğin yerleştiriliş düzenine verilen isimdir.

LCD/ Liquid Crystal Display: Sıvı kristal ekran teknolojisine denir. Kullandığımız ekranlara göre ince ve hafiftirler.

LED/Light Emitting Diode: İçinden elektrik akımı geçtiğinde yanan küçük elektronik parçadır.

LEFT JUSTIFY: Sola yanaşık. Kelime işlem yazılımlarında metnin sayfanın sol kenarına dayalı olduğu yanaştırma biçimidir.

LEGEND: Sunumlarda renk ve desenlerin hangi veri tipini

belirttiğini göstermek için kullanılan kısa açıklamalardır.

LQ/Letter Quality: Yazıcıdan basılan metnin harflerinin daktilo kalitesinde görüldüğü baskı özelliğidir.

LIBRARY: Kütüphane. Çalışmaya hazır kod parçalarının içinde bulunduğu dosya yapısıdır.

LIGHT PEN: Işıklı kalem. Işığa duyarlı bir parça yardımı ile nesnelerin doğrudan bilgisayar ekranından seçilmesine yarayan kalem görünümündeki alettir.

LINE GRAPH: Çizgi grafik. Veri noktalarını çizgiler ile birleştirerek iniş çıkışları gösteren bir grafik tipidir.

LINE PRINTER: Satır yazıcı. Bir kerede bir satırı yazabilen, çok hızlı ama düşük kaliteli bir yazıcı tipidir.

LINE SPACING: Satır aralama. Kelime işlem yazılımlarında bir metni oluşturan satırlar arasına boşluk koyma işlemidir.

LINK: Bağlamak. Bir doküman içerisine konan nesnenin kaynak nesne ile bağlantılı olması için yapılan işleme verilen isimdir.

LINKER: Bağlayıcı. Programı çalışır hale getirmeden önce, tüm kodları bağlayarak programı bütünleyen adım.

LISP/List Processing: Özellikle yapay zeka araştırmalarında kullanılan yüksek seviye programlama dilidir.

LIST BOX: Liste kutusu. Grafik kullanıcı arayüzüne sahip ortamlarda, bilgi girişine yardımcı olmak için olası değerler içeren ve bir liste ile görüntülenen kutu.

LISTING: Programcıların yazdıkları kodu kağıt üzerinde görmeleri için bastıkları dokümana verilen isimdir.

LOAD: Yükleme. Bir programı saklama aygıtından alıp

bilgisayar üzerine kurma işlemidir.

LOCAL: Yerel. Ağ üzerindeki iş istasyonuna ait kaynakları ifade ederken kullanılır.

LOCAL AREA WIRELESS NETWORK: Kablosuz yerel ağ. Kullanıcılar arasındaki bağlantının kablolar ile değil, radyo dalgalarıyla kurulduğu bağlantı şeklidir.

LOCAL BUS: Yerel veri yolu. Merkezi işlemciye daha hızlı erişim sağlayan veri yolu tipidir.

LOCK: Kilit. Dosya veya verinin ulaşımını engellemek veya sınırlamak için kullanılan yöntem verilen isimdir.

LOGICAL DRIVE: Kullanıcı tarafından bir sürücü gibi görüldüğü halde sürücü alanının bir bölümünü ifade eden sürücü yapısıdır.

LOG ON: Bilgisayar üzerindeki işlemlere başlamak için kullanıcının yetkisinin olup olmadığını gösterir. Kullanıcı işlem yapıyor ise sisteme Log on demektir.

LOG OUT: Kullanıcı tarafından kullanılan bilgisayar sisteminin kullanımını sona erdirmek için yapılan işleme denir.

LOOK UP TABLE: Biri diğerine çevrilebilen ve karşılıklı değerler içeren tablolardır.

LOST CLUSTER: Disk üzerinde verilerin saklandığı en küçük birime cluster denir. Bu cluster'lar bilgi içerdiği halde, hiçbir dosya tarafından kullanılıyor görünmüyorsa lost cluster olur.

LOTUS 1-2-3: İlki 1982 yılında çıkartılmış bir hesap tablosu yazılımıdır.

LOW LEVEL FORMAT: Düşük seviye format. Sabitdisklerin kullanıma açılmadan önce sektörlerinin düzenlenmesi için

geçirdikleri formatlama tipi.

LOW LEVEL LANGUAGE: Düşük seviye dil. İçindeki komutlar doğrudan donanım üzerinde yapılan işlemleri ifade eden programlama dilidir.

LPT: İşletim sistemleri tarafından yazıcıları adlandırmakta kullanılan ifadedir.

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

MACHINE DEPENDENT: Makine bağımlı. Bir yazılımın sadece belli özelliklere sahip bilgisayar modeli üzerinde çalışabileceğini gösteren terimdir.

MACHINE INDEPENDENT: Makineden bağımsız. Üzerindeki bilgisayarlara bağımlı olmayan çok farklı bilgisayar modellerinde çalışan yazılımlar için kullanılan terim.

MACHINE LANGUAGE: Makine dili. Bilgisayardan ne istediğimizi belirtmek için kullanılan dile denir.

MACINTOSH: Apple firması tarafından geliştirilmiş bir tür bilgisayardır, aynı zamanda MAC olarak da adlandırılır. Bu bilgisayarlar çok yaygın olarak kullanılan PC türü cihazlarla uyumlu değildirler ve kendilerine has yazılımları vardır.

MACRO: Makro. Bir yazılımı kullanırken çok sık tekrar edilen işleri kolayca halledebilmek için kullanılan yüksek seviye bir programlama aracıdır.

MAIL BOX: Posta kutusu. E-posta yazılımlarında her kullanıcıya gelen mesajların içinde tutulduğu yapıdır.

MAIL MERGE: Adres-Mektup birleştirme. Bir çok kelime işlem yazılımı tarafından bir seferde birden fazla alıcıya gönderilecek tipte mektupları düzenlemek için kullanılan sisteme verilen isimdir.

MAIN MEMORY: Ana bellek. Bilgisayarın çalışması sırasında işleyeceği tüm verilerin toplandığı bellek alanı. (RAM)

MAIN FRAME: Ana Bilgisayar. Aynı anda birden çok bilgisayara destek verebilecek kapasiteye sahip bilgisayar.

MAP: Bir programın çalışmaya hazır halinin yapısını içeren dosyadır.

MARGIN: Kenar boşluğu. Bir sayfanın herhangi bir kenarı ile metin arasında yer alan boşluğa verilen isimdir.

MASS STORAGE: Depolama. Büyük miktarda verinin kalıcı olarak depolanmasına olanak sağlayan araçlar için kullanılır.

MAXIMIZE: Büyütmek. Grafik arayüzüne sahip ortamlarda bir pencereyi ekranı kaplayacak şekilde görüntülemek için kullanılan komuttur.

MB/Mega Byte: 1048 kilobyte. Kısaca M ya da MB olarak gösterilir. 2 üzeri 20 byte'a eşdeğerdir.

MCA/Micro Channel Architecture: IBMPS/2 bilgisayarlar ile piyasaya sunulan yeni bir veri yolu mimarisi.

MEDIA: Ortam. Verilerin saklandığı diskler, CD-ROM'lar ve teypler gibi ünitelere denir.

MEMORY: Bellek. Veri saklama alanlarına verilen isimdir.

MEMORY RESIDENT: Sürekli bellekte duran anlamına gelen terimdir.

MENU: Bir komut ya da seçenek listesi. Bir yazılımı oluştururken verilecek komutların çeşitli guruplar halinde bir araya getirilmesi ile oluşan yardımcı

araçlardır.

MERGE: Birleştirmek, kaynaştırmak. Aynı yapıya sahip iki dosyayı tek bir dosya haline getirmek.

MHZ: Megahertz. Micro işlemciler ve veri yolu gibi parçaların hızını ifade etmekte kullanılan ölçü birimidir.

MICROPROCESSOR: Microişlemci. Merkezi işlem birimi anlamında kullanılan ifadedir.

MIDI/Music Instrument Digital Interface: Müzikal aletler sayısal arabirimi. Müzik notalarını dijital ortama uyarlarken kullanılan standart.

MINICOMPUTER: Mini bilgisayar. Büyüklük ve kapasite açısından ana bilgisayarlarla iş istasyonları arasında yer alan bilgisayar tipi.

MINIMIZE: Grafik kullanıcı yüzüne sahip ortamlarda bir pencereyi simge durumuna indirme işlemidir.

MIPS/Million Instructions Per Second: Milyon Komut Saniye. Bilgisayarların gücünü ölçmekte kullanılan bir birim.

MIS/Management Information System: Yönetim bilgi sistemi. Yöneticilere sistemin işleyişi konusunda bilgi vermek için oluşturulmuş yazılım cinsine denir.

MODE: Durum. Bir program ya da bir aracın içinde bulunduğu duruma denir.

MODEM: Telefon hatlarından veri aktarmaya yarayan araçlara verilen isimdir.

MODULA-2: Pascal programlama dilini yazan Niklaus Wirth tarafından, bu dilde bulunmayan bazı özellikleri de içerecek şekilde yaratılan programlama dili.

MODULE: Program parçasına verilen isimdir, modül.

MONITOR: Ekran. Bilgisayarlar ile kullanıcılar arasındaki görsel bağlantıyı sağlayan birimdir.

MONOCHROME: Tek renk. Bir zemin ya da yüzey rengi kullanılarak oluşturulan görüntü ya da baskılar için kullanılır.

MONOSPACING: Her karakterin aynı genişliğe sahip olduğu fontlar için kullanılan terimdir.

MORPHING: Bir animasyon yöntemi. Bir şeklin yavaşça başka bir şekle dönüştürülmesi işlemidir.

MOTHERBOARD: Anakart. Bilgisayardaki temel devre ve bileşenleri üzerinde bulunduran kart.

MOTION JPEG: Bir dijital görüntü saklama ve sıkıştırma standardı.

MAUSE: Fare. İmlecin ekran üzerindeki hareketlerini kontrol eden araç.

MPEG/Motion Picture Experts Group: Hareketli video görüntülerinin sıkıştırılmasında kullanılan standartlardan biri.

MULTIMEDIA: Çoklu ortam. Metin, grafik, ses, canlandırma ve video görüntüsünü birleştirerek sunan ortamlara verilen isimdir.

MULTIMEDIA KIT: Çoklu ortam paketi. Bir PC'nin

çoklu ortam uygulamalarını çalıştırabilmek için sahip olması gereken donanım ve yazılım ürünlerini içeren paket.

MULTIMEDIA PC: Çoklu ortam uygulamalarını çalıştırabilen PC'leri belirtmek için kullanılan terim.

MULTIPROCESSING: Çoklu işleme. Bir bilgisayarın aynı anda birden fazla programı çalıştırabilme özelliği.

MULTITASKING: Birden çok programın aynı anda çalıştırılabilmesi özelliğine verilen isimdir.

MULTITHREADING: İşletim sisteminin bir programın ayrı parçalarını aynı anda çalıştırabilmesi özelliğidir.

MULTI-USER: Çok kullanıcı. Birden fazla kullanıcının aynı anda kullanabildiği sistemleri belirtmek için kullanılır.

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

NAME: İsim. Bir dosyayı, nesneyi, değişkeni ya da herhangi bir bütünü belirten bir dizi karakterdir.

NANOSECOND: Nanosaniye. Saniyenin milyarda biri gibi ölçülecek küçük hızları belirtmekte kullanılan birime verilen isimdir.

NATIVE: Kendine özgü anlamıda kullanılır. Yazılımların kendine özgü dosyaları saklama biçminde denilir.

NATURAL LANGUAGE: İnsanlar arasında konuşulan dillere denir.

NAVIGATION: Bilgisayar içinde veya network üzerinde bir verinin yolunu bulması anlamına gelir.

NEAR LETTER QUALITY: Nokta vuruşlu yazıcıların yazdırabilme özelliğine verilen isimdir. Yazıcının yazdığı karakterler daktilo yazısına benzer.

NETBIOS/Network Basic Input Output System: Temel Ağ Girdi Çıktı Sistemi. Bilgisayarın network üzerindeki veri akışı ile ilgili bazı kuralları içerir ve düzenler.

NETWARE: İşletim sistemi. LAN üzerinde kullanılır. Novel Corporation tarafından geliştirilmiş birçok ağ üzerinde kullanılan işletim sistemidir.

NETWORK: Ağ. Birden fazla bilgisayarın birbirleri arasında bağlanmasıyla oluşan yapıya verilen isimdir.

Bilgisayarların birbirleri arasında bilgi alış verişi

yapması için kullanılır.

NIC/Network Interface Card: Ağ arabirim kartı. Bilgisayarları ağa bağlamak için kullanılan kartlardan birine verilen isimdir.

NETWORK OPERATING SYSTEM: Ağ işletim sistemi. Bir ağ üzerinde çalışan bilgisayarların birbirleri arasındaki veri akışını düzenlemek için kurulan işletim sistemine denir.

NEWSGROUP: Forum. Online servisler üzerinden insanların ortak konularda tartıştıkları gruplara verilen isimdir.

NICAD BATTERY PACK: Nickel Cadmium pil. Taşınabilir bilgisayarlar üzerinde kullanılan yeniden doldurulabilir pillerdir.

NLQ/Near Letter Quality: Nokta vuruşlu yazıcıların yazdırabilme özelliğine verilen isimdir. Yazıcının yazdığı karakterler daktilo yazısına benzer.

NOISE: Parazit. Aktarılan sinyalleri bozmak için kullanılan sinyallere verilen isimdir.

NON-IMPACT PRINTER: Vuruşsuz yazıcı. Nokta vuruşlu yazıcılar dışın kalan yazıcıların girdiği sınıftır.
Örnek; Mürekkep püskürtmeli yazıcı, Lazer yazıcı.

NON-VOLATILE MEMORY: Uçmayan bellek türü. Elektrik kesildiğinde üzerindeki bilgilerin silinmediği bellek türüne verilen isimdir.

NOS: => NETWORK OPERATING SYSTEM

NOTEBOOK COMPUTER: Hafif ve taşınabilir bilgisayar cinslerine verilen isimdir. Genellikle seyahat eden ve sürekli şirket dışında çalışan kullanıcılar için tasarlanır.

NOT OPERATOR: Değil operatörü. Operatöre gelen ifadelerden en az biri doğru ise doğru, Diğer durumlarda yanlış olarak değer alır.

NS: => NANOSECOND

NTSC/National Television Standards Committee: Amerika birleşik devletlerinde televizyon standartlarını belirleyen bir kuruluş.

NULL CHARACTER: Boş karakter. Hiçbir değeri olmayan karaktere verilen isimdir.

NULL MODEM CABLE: İki bilgisayarı seri portlarından birbirlerine bağlamak için kullanılan kablo türüdür.

NUMERIC KEYPAD: Sayısal tuş takımı. Klavye üzerindeki sayıların ve dört işlem karakterlerinin bulunduğu tuş gurubudur.

NUMLOCK KEY: Klavye üzerindeki iki durumlu bir tuşa verilen isimdir. Tuş aktif olduğunda klavye üzerindeki sayıların ve dört işlem karakterlerinin bulunduğu tuş grubu da aktif olur.

ABCDEFGHIJKLMNOPRSTUVWXYZ

OBJECT: Nesne. Tek başına seçilebilen ya da üzerinde işlem yapılabilen elemana verilen isimdir.

OBJECT KODE: Derleyici tarafından oluşturulan koddur. Derleyiciler oluşan kodları makine dillerine çevirirler.

OBJECT ORIENTED: Nesne yönelimli. Nesneler üzerinde işlem yapmamıza imkan sağlayan yazılımların ortak ismidir.

OBJECT ORIENTED GRAPHICS: Nesne yönelimli grafik. Grafik nesnelerin matematik formülleri ile ifade edilmesi işlemidir.

OOP/Object Oriented Programming: Nesne yönelimli programlama. Programlama yaparken veri yapısını yapılacak işlerle birlikte oluşturma işlemine verilen isimdir.

OCR/Optical Character Recognition: Optik karakter tanıma. Basılı veya yazılı metnin bilgisayar üzerinde işlenebilecek hale dönüştürülmesi için kullanılan yazılımların ortak adıdır.

OCTAL: Sekizli sayı sistemi. 0'dan 8'e kadar olan sayıların kullanıldığı sayı sistemine denir.

ODBC/Open DataBase Connectivity: Açık veri tabanı bağlantısı. Microsoft firması tarafından geliştirilen veritabanı erişim yöntemidir.

ODD PARITY: Tek eşlik. Her bir byte veri içinde, tek sayıda 1 değeri olması gerektiğini ifade eden eşlik kontrolü modu.

OEM/Orginal Equipment Manufacturer: Farklı

üreticilerden aldıkları parçaları bir araya getirerek bilgisayar yapan firmalar için kullanılır.

OFFICE AUTOMATION: Ofis otomasyonu. Kelime işlem, haberleşme, iş akışı düzenlenmesi, belge takibi gibi günlük ofis işlemlerinin bilgisayar sistemleri yardımı ile yapılmasına denir.

OFF-LINE: Kapalı olma durumu. Bir network üzerinde o sırada açık olmayan bir makineye verilen isimdir.

OFFSET: Masaüstü yayıncılıkta kağıdın kenarı boyunca bırakılan boşluğa denir.

OLE/Object Linking and Embedding: Nesne bağlama ve gömme. Bir yazılım tarafından oluşturulan nesnelerin özelliklerini kaybetmeden başka bir yazılım tarafından kullanılmasını sağlar.

ON-BOARD: Kart üzerinde. Devre kartlarının üzerine başka bir işi yapması için eklenmiş elemanlar için kullanılır.

ON-LINE: Bağlı ve çalışır durumda. Çalışmaya hazır olan birimler için kullanılır. Açık.

ON-LINE HELP: Bir yazılımla çalışırken aynı ortamda yardım alabilme özelliğine verilen isimdir.

ON-LINE SERVICE: Kullanıcıların iletişim hatları üzerinden geniş çaplı bilgiye ulaştıkları sistemlere denir.

OPEN: Açmak. Bir kaynağı kullanıma sunma işlemidir.

OPEN ARCHITECTURE: Açık Mimari. Bir ürünün özelliklerinin isteyen herkese açık olması.

OPERAND: İşlenen. Üzerinde işlem yapılan ifade ya da

nesne.

OPERATING SYSTEM: İşletim sistemi. Bilgisayarların çalışabilmesi ve bizim isteklerimize cevap verebilmeleri için gereken temel yazılımlardır.

OPERATOR: Bilgisayarı kullanan kişilere verilen isimdir.

OPTICAL DISK: Optik disk. Disk üzerindeki yazma ve okuma işlemlerini lazer ışınları ile yapan disk çeşidi.

OPTICAL SCANNER: Optik tarayıcı. Kağıda basılı yazı ve resimleri okuyup bilgisayarın anlayacağı biçime çeviren ağıt.

OPTIMIZE: Programcılıkta bir programın en iyi hali ile çalışması için yapılan ayarlardır.

OPTION: Seçenek. Bir komutun yanında kullanılan ve o komutun belli bir kullanımına yönelik ek ifade.

OPTION KEY: Macintosh bilgisayarlarda başka tuşlar ile kullanılan bir tuş. Tuşlara farklı fonksiyon kazandırır.

OS/2: Önceleri IBM ve Microsoft tarafından geliştirilen, ancak sonradan IBM'in ürünü haline gelen multitasking bir işletim sistemidir.

OUTLINE FONT: Dış çizgi font. Her karakterin dış çizgilerinin matematiksel formüller ile tanımlandığı font tipidir.

OUTPUT: Çıktı. Bilgisayar tarafından üretilen herhangi bir şey.

OUTPUT DEVICE: Çıktı aracı. Bilgisayarın bilgi sunma kapasitesine sahip

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

PAD CHARACTER: Doldurma karakteri. Boşlukların doldurulmasında kullanılan karakter.

PADDING: Boşlukları doldurmak.

PAGE: Metin sayfaları.

PAGE BREAK: Sayfa sonu.

PDL/Page Description Language: Sayfa tanımlama dili. Sayfaların yerleşimini ve içeriğini tanımlamakta kullanılan dil.

PAGE DOWN KEY: Basıldığında imleci bir sonraki ekran sayfasına götüren klavye tuşudur.

PAGE PRINTER: Sayfa yazıcı. Bir seferde tüm sayfayı yazabilen yazıcı tipidir.

PAGE UP KEY: Basıldığında imleci bir önceki ekran sayfasına götüren klavye tuşudur.

PAGINATION: Sayfalara bölme. Bir belgeyi sayfalara ayırarak düzenleme işlemine denir.

PALETTE: Grafik programlarında bir dizi renk içeren boyama aracıdır.

PAPERLESS OFFICE: Kağıtsız ofis. Bilgi ve belgelerin elektronik ortamda saklandığı ve elektronik olarak taşındığı varsayılan ideal ofis.

PARALLEL: Paralel. Aynı anda oluşan anlamında kullanılır.

PARALLEL INTERFACE: Paralel arayüz. Aynı anda birden fazla bit aktarabilme özelliğine sahip arayüz.

PARALLEL PORT: Bazı donanımların bilgisayara bağlanabilmesi için kullandıkları paralel arabirim.

PARALLEL PROCESSING: Birden fazla işlemcinin bir programı çalıştırabilmesi özelliğine verilen isim.

PARAMETER: Argüman. Bir komuta ya da işleve eklenen değere denir.

PARITY CHECKING: Mesajların doğru iletilip iletilmediğini denetleyen yöntem.

PARK: Sabitdiskimizin kafası çalışmadığı zamanlarda kendisini korumak için güvenli bir yerde hareketsiz halde durması işlemi.

PARTITION: Sabitdiskin ayrı bir disk olarak görünen bölümlerinden her birine verilen isimdir.

PASCAL: Bir programlama dili.

PASSWORD: Şifre. Bir bilgisayara, dosya veya programa erişebilmek için kullanılan özel karakterler topluluğuna verilen isimdir.

PASTE: Yapıştır. Daha önceden kopyala görevi yapılmış nesnenin kopyalama işlemini tamamlamak için yapılan işlemidir.

PATCH: Programlardaki hataları düzeltmek için üretilen kod parçalarıdır.

PATHNAME: Bir dosyayı nitelemek için kullanılan

semboller dizisidir.

PCI/Peripheral Component Interconnect: Intel firması tarafından geliştirilen yerel veri yolu standardı.

PCL/Printer Control Language: Yazıcı kontrol dili. Hewlett Packard tarafından üretilen ve pek çok yazıcıda kullanılan kontrol diline verilen isim.

PCMCIA/Personal Computer Memory Card International Association: Uluslararası kişisel bilgisayar bellek kartı kurumu.

PCX: PC Paintbrush programı tarafından kullanılan grafik dosya formatı.

PEER TO PEER ARCHITECTURE: Bire bir bağlantı. Her bilgisayarın aynı zamanda server olarak da kullanılabildiği ağ ortamına verilen isimdir.

PERIPHERAL DEVICE: Çevre birimi. Bilgisayara bağlanan ek donanımlara denir.

PERSONEL COMPUTER: Kişisel bilgisayar. Bir kişi tarafından kullanılmak üzere tasarlanmış bilgisayar türü.

PHOTOCD: Kodak firması tarafından geliştirilen bir dijital fotoğraf saklama yöntemi.

PIE CHART: Değerlerin bir pastanın dilimleri şeklinde gösterildiği sunum şekline verilen isim.

PIN: Konektörler üzerindeki ince çukuru.

PIXEL/Picture Element: Piksel. Grafik

görüntüleri oluşturan herbir noktacığa denir.

PKZIP: Bir dosya sıkıştırma yazılımıdır.

PLATFORM: Bir sistemin donanım ve yazılım altyapısının oluşturulduğu ortam.

PLOTTER: Çizici. Grafik özellikleri gelişmiş bir yazıcı türü.

PLUG AND PLAY: Tak Çalıştır. Bilgisayara yeni eklenen donanımların bir düzenlemeye gerek kalmadan çalıştırılabilmesi özelliği.

POINTER: Fare imleci. Grafik arayüzüne sahip sistemlerde, farenin hareketine bağlı olarak yeri değişen imleç.

POINTING DEVICE: İşaretleyici. İmlecini hareketini ve ekrandaki yerini kontrol etmek için kullanılan araç.

POLLING: Bir araçtan sürekli veri silme işlemi.

POP UP WINDOW: Bir işlev tuşuna basıldığında birden ortaya çıkan pencere tipidir.

PORT: Bir donanımı bilgisayara bağlamak için kullanılan arayüz.

PORTABLE: Taşınabilir. Taşınabilir bilgisayarlara verilen isim.

PORTRAIT: Dikey yönlendirme. Belgenin dikey olarak düzenlendiğini gösteren ifade.

POSTSCRIPT: Adobe firması tarafından geliştirilen bir sayfa tanımlama dilidir.

POWERPC: IBM, Apple ve Motorola tarafından geliştirilen RISC tabanlı bilgisayar mimarisidir.

POWER SUPPLY: Güç kaynağı.

PPM/Pages Per Minute: Yazıcıların hızını ölçmekte kullanılan birim.

PRECISION: Kayan noktalı sayılarda noktadan sonra yer alan rakam sayısını belirtmek için kullanılır.

PRESENTATION GRAPHICS: Sunum grafiği. Verilerin görsel olarak sunumunu sağlayan yazılım çeşidi.

PREVIEW: Ön izleme. Belgenin kağıt üzerine basıldığında nasıl görüneceğini önceden görmek için kullanılır.

PRINTED CIRCUIT BOARD: Basılı devre kartı. Üzerinde elektronik elemanların bulunduğu tabakaya verilen isim.

PRINTER: Yazıcı. Bilgisayar üzerinden metin ve resimleri kağıda basmak için kullanılan araç.

PRINTOUT: Çıktı. Kağıt üzerine basılmış verileri ifade etmek için kullanılır.

PRINTSCREEN KEY: Klavye üzerinden bu tuşa basıldığında ekran görüntüsünün resmini hafızaya alır. Bir grafik yazılımı açıp yapıştır yaptığınızda, ekran görüntüsünün resmini elde etmiş olursunuz.

PROCEDURE: Bir programın belli bir işi yapan bölümüne verilen isim.

PROGRAM: Belli bir işi yapmak için hazırlanmış komutlar topluluğuna verilen isim.

PROGRAMMER: Programlama dillerini kullanarak program yazan kişiye denir.

PROM/Programmable Read Only Memory: Programlanabilir salt okunur bellek. Sadece bir kere, üzerine program yazılan belleklerdir.

PROMPT: Bilgisayarın giriş yapılmasını beklediğini gösteren sembol.

PROPERTY: Bir nesnenin özelliklerine verilen isim.

PROTOCOL: İki aygıt arasında veri transferi yapmak için kullanılan, üzerinde anlaşılmış kurallar bütünüdür.

PULL DOWN MENU: Açılan Menü. Bir menü çubuğundaki seçeneklerin altında beliren ek seçenekleri içeren menü.

PURGE: Eski ve kullanılmayan verilerin düzenli bir biçimde silinmesi işlemi.

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

RAGGED: Metin isleme yazılımlarında kenara yanastirilmis anlamında kullanilir.

RAM/Random Access Memory: Rasgele erisimli bellek. Herhangi bir bölümüne dogrudan erisilebilen bellek tipidir.

RAM DISK: Disk gibi kullanilmak için ayarlanmis ram tipine verilen isimdir.

RANDOM ACCESS: Rasgele erisim. Verilere dogrudan erisimi saglayan yöntemdir.

RANGE: Kelime islem uygulamalarında tablo üzerindeki bir yada daha fazla komsu hücre toplulugudur.

RDBMS/Relational Database Management System: Iliskisel veritabani yönetim sistemi. Veritabani yazilimina verilen isimdir.

READ: Okuma. Disk üzerindeki verileri islemek için yapılan islemdir.

README FILE: Beni oku dosyasi. Yazilimler hakkında bilgi edinmek için üretici firma tarafından hazirlanmis dosya.

READ ONLY: Salt okunur. Sadece görüntülenebilen üzerinde degisiklik yapilamayan anlamına gelir.

READ WRITE: Okunur yazilir. Hem görüntülenebilen hem de üzerinde degisiklik

yapilabilen anlamina gelir.

REAL TIME: Gerçek zamanli. Gerçek zamandaki hizda olan anlaminda kullanilir.

REAL TIME CLOCK: Bilgisayar kapatilsada zamani izlemeye devam eden saate denir.

REBOOT: Yeniden yüklemek. Bilgisayari kapatip açma islemine verilen isimdir.

RECALCULATE: Yeniden hesaplama. Kelime islem uygulamalarinda tablolar üzerindeki formül degistirildiginde yeni durumu göstermek için hesaplamalari yeniden yapar.

RECORD: Kayit. Veritabanlarini olusturan bilgi birimidir.

RECOVER: Geri almak, kurtarmak. Silenen bir dosyanin tekrar kullanilabilir hale getirilmesi islemidir.

REFRESH: Bir aygiti yenileme islemidir. Bu islem yazilim ile yapilir.

REGISTER: Merkezi islem biriminin üzerindeki veri depolama alanina verilen isimdir.

RELATIONAL DATABASE: Iliskisel veritabani. Verilen tablolar halinde saklandigi veri tabani seklidir.

RELATIONAL OPERATOR: Karsilastirma operatörü. Iki deger arasinda karsilastirma yapan operatör tipidir.

REMOTE: Uzak. Ag ortaminda bulunmayan kaynak

veya bilgisayarlar için kullanilir.

REMOTE CONTROL: Uzaktan kontrol. Disaridan bir yazilim yardimi ile bilgisayari yönetme islemidir.

RENAME: Yeni isim verme islemi.

REPAGINATE: Kelime islem yazilimlarinda sayfaya ekleme çıkarma yapıldıkça sayfaları otomatik olarak ayarlar.

REPLACE: Bir nesnenin yerine yeni bir nesne koyma islemidir.

REPORT: Verilerin belli bir biçme göre düzenlenmiş haline denir.

RESERVED WORD: Programlama dillerinde özel bir anlami olan sözcüğe verilen isimdir.

RESET BUTTON: Bilgisayarimiz tikandiginda yeniden baslatmak için kullanılan düğme.

RESOLUTION: Çözünürlük. Ekrandaki görüntünün ya da yazicidan çıkan çıktinin netligidir.

RESOURCE: Kaynak. Kullanilabilir veriler için kullanilir.

RESTORE: Yedeklenen dosyalari yeniden bilgisayara yükleme islemidir.

RETURN KEY: Return tusu. Imleci bir sonraki satirin basina götürür.

RTF/Rich Text Format: Microsoft firmasi tarafından gelistirilen bir belge biçimlendirme standardidir.

RISC/Reduced Instruction Set Computer:

Azaltılmış komut setli bilgisayar. Az sayıda komutla çalışan mikroislemci tipine denir.

ROBOTICS: Robot ve robot teknolojileri üzerinde çalışan bilgisayar bilimleri ve mühendislik alanı.

ROM/Read Only Memory: Bilgilerin üzerine bir kere yazıldığı bir daha değiştirilemediği bellek tipi.

ROOT DIRECTORY: Kök dizin. Dosyalama sistemlerinde en üst sırada bulunan ve işletim sistemi tarafından belirlenen dizindir.

ROUTINE: Rutin. Bir programın belli bir işi üstlenen bölümüne denir.

RS 232C: Seri aygıtları bilgisayara bağlamak için kullanılan bir arayüz standardıdır.

RULER: Cetvel. Kelime işlem yazılımlarında Ekranda dikey ya da yatay olarak yer alan ölçek alınacak çizgiye verilen isimdir.

RUN: Çalıştırmak. Bir programı çalıştırmak için kullanılır.

RUNTIME ERROR: Bir programın çalışması sırasında ortaya çıkan hataya verilen isimdir.

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

Safety: Güvenlik. Bir şeyin koruma güvencesi vermesi. Bel bağlanabilir olması.

Safety factor: Güvenlik katsayısı. Bir ögenin doğru çalışmasını sağlamak üzere tasarımda öngörülen güvenlik payı.

Sample: Numune, örnek. Bir evrenin belirli bir özelliğini incelemek için o evreden seçilen birimler topluluğu. Örnekleme yöntemiyle yürütülecek herhangi bir çözümlene çalışmasında kullanılmak üzere seçilen örnek öğeler kümesi.

Sanitizing: Bir manyetik ortama yazılmış her türlü bilginin tümüyle silinmesi için gereken işlemler.

Satellite access protocol: Uydu erişim protokolü. Dağıtılmış VSAT terminallerinin paylaşılan uydu kanalına erişmelerini düzenleyen kurallar.

Satellite bandwidth: Uydu bant genişliği. Uydu kanallarının frekans bant genişliği.

Satellite-cellular telephone: Uydulu telsiz telefon. Uydu üzerinden hücreli telefon. Hem uydu sistemine göre hem de karadaki hücreli sisteme göre işleyebilen iki kipli telefon.

Save to: Saklamak, belleğe atmak. Yazı işlemede bir metin parçasını dosyada saklama işlemi. Verileri ana bellekten ikincil belleğe kopyalama.

Scalability: Ölçeklenebilirlik. Hız ve kapasite bakımından daha üstteki ve alttaki platformlarda iş

görmeye devam edebilme.

Scan: Taramak, gözden geçirmek. Parça parça gözden geçirmek. Bilgisayar ekranında yazılmış metni gözden geçirmek.

Scannability: Kolay okunurluk. Bir göz atmayla amaç ve içeriğinin kolayca algılanabilir olması.

Scheduled maintenance : Programlı bakım. Belirli bir zaman programına göre yürütülen koruyucu bakım.

Screen: Ekran. İmgelerin yansıtıldığı yüzey.

Screen saver: Ekran koruyucu. Belirli bir süre kullanılmadığında ekranı karartan ya da seyrek hareketli görüntülerle kaplayan program.

Script: Belirli bir işi gerçekleştirmek için gereken görev adımları.

Scripted message: Hazır mesaj. Belirli bir durumda bir insanı bilgilendirmek amacıyla önceden tasarlanıp hazırlanmış mesaj.

Scroll bar: Kaydırma çubuğu. Bir parametrenin değerini kaydırma çubuğunun yatay ya da dikey oynatılması ile değiştirmeye yarayan grafik arayüz öğesi.

Scrolling menu: Akıtmalı menü. Bir fare ya da tuşla açılan, ancak açıldığında tümü ekranda gösterilmeyip akıtma ile devamı görülebilen menü.

Scrolling mouse: Ruletli fare. Tıklama tuşlarından başka ekranda akıtma eylemini gerçekleştiren bir tekerciği olan fare.

Sealable equipment: Sızdırmaz donanım. Kutu ya da

muhafazası içine kapatılarak ya da kilitleyerek korunan donanım.

Seamless network: Saydam ağ. Teleiletişim ağı içinde bir noktadan diğerine sorunsuzca iletişim kurulmasına engel olabilecek veriler üzerinde herhangi bir değişikliğin yer almadığı ağ.

Search directory: Arama dizini. Gönderme yapılan sitelerin kategorilere ayrıldığı, bağlantılı metin bağları ile ulaşılan ve bu sitelerin envanterinin tutulduğu rn sitesi.

Search engine: Arama motoru. Anahtar sözcükler kullanarak bir ürün gezgini kullanan Internet kullancısına bilgilere erişimi sağlayan ve değişik Internet kaynaklarının içeriklerinin dizinini çıkaran program.

Secondary bus: İkincil veriyolu. Bilgisayar donanımında, birincil veriyolu arızalandığında kartlar arasında veri iletişimini sağlayan veriyolu.

Secret key: Gizli anahtar, kişisel anahtar. Bilgisayar güvenliğinde sadece kişinin bildiği ve başkalarının eline geçtiğinde güvenlik tehdidinin oluşacağı anahtar.

Secure http: Güvenli http. Bilgisayar ağları üzerinde, özellikle kredi kartı ile ödemelerde kullanılan güvenli http protokolü.

Secure voice equipment: Őifreli ses donatımı. Güvenli ses donatımı.

Security classification: güvenlik sınıflaması. Bir bilgi ögesine gereksindiği korumaya göre verilen güvenlik oranı.

Security counter - measures: Güvenlik önlemi. Bir bilgisayar sisteminde bilgi güvenliğini tehdit eden tehlikelere karşı savunma önlemleri.

Security management: Güvenlik yönetimi. Bilgisayar ağlarına, ağa erişimi denetleyen, yetkilendiren ve kimlik tanılması yapan yönetim işlevi.

Segment: Bir programı oluşturan, bir ölçüde birbirinden bağımsız çalışabilen yordamlardan herbiri.

Selection: bir öğeler topluluğunda belirli ölçüleri sağlayan nesnelere tanımlama. Bir veritabanında belirli ilişkileri sağlayan grupları bulma.

Selector switch: Seçici anahtar. Birçok kontrol devresinden birini seçmekte kullanılan ve elle işletilen çok konumlu anahtar.

Self-extracting file : Kendini açabilen dosya. Dışardan sağlanan bir programa gereksinmeden sıkıştırılmış halinden kendi kendine açabilen dosya.

Serial port: Seri kapı. Dış modem ya da fare aygıtı örneklerinde olduğu gibi seri kipte çalışan aygıtları bağlantılamak için kullanılan ve bitlerin her saat darbesiyle teker teler iletildiği kapı.

Server: Sunucu. Bilgi işlem düzenlerinde gelen bir iş isteğini yerine getirmekle yükümlü ya da bu rolü protokol gereği benimsemiş bilgisayar. Bilgisayar ağında başka bilgisayarlara hizmetler veren bilgisayar.

Server application: Sunucu uygulaması. Dinamik bir link ile istemci uygulamasındaki bir hedef belgeye bağlanacak veriler ya da hedef belgedeki bir nesneye gömülecek nesne içeren belge yaratan uygulama.

Shared access: Paylaşımli erişim. Verilere aynı anda birden fazla kullanıcının erişebilmesi.

Shareware: Paylaşilan yazılım. Bilgi hizmet sunucuları tarafından kullanıcılara ücretsizce dağıtılan ve deneme mahiyetinde olan yazılım.

Shell: Bir bilgisayarın işletim sistemi ile kullanıcı arasında yer alan ve klavye, dokunmalı ekran ya da işaretçiyle yapılan kullanıcı girişlerini yorumlayıp işletim sistemine ileten arayüz.

Spelling Checker: Yazım denetleyicisi. Bilgisayardaki metinlerin yazım denetimini, bir yazım sözlüğü aracılığı ile gerçekleştirilen program.

Starter diskette: Başlatma disketi.

Static IP Number: Statik IP adresi. bir servis sağlayıcı tarafından özellikle sunuculara ve veritabanlarına verilen değişmez IP adresi.

Status code: Bilgisayarda bir işlemin, örneğin taşıma, eşlik denetim hatası, elde, vb gibi sonucunu belirten kod.

Storage structure: Bellek yapısı. Verilerin bellekteki, ilişkilerini koruyacak şekilde tasarlanmış saklatım yapısı.

Streaming data: Duraksız veriler. Çoklu ortam içerikli ve sunucudan istemci terminaline sürekli iletim halinde gönderilip okutulabilen veri.

Streaming media player: Akıtmalı çoklu ortam okuyucusu. Bir çoklu ortam sunucusundan gelen verileri açıp gerçek zamanda okuyabilen dolayısıyla ekrana görüntü, hoparlöre ses olarak gönderebilen, istemcinin

terminaliyle bütünleşik yazılım.

Subnet mask: Alt ağ maskesi. Internet protokolü uygulayan ağlarda IP adresi içinde bir alt ağı belirlemek için kullanılan maske.

Subscriber groupe: Abone grubu. Aynı tür hizmeti kullanan abonelerin grubu.

Supervisor: Bir işlemin, pogramın vb. yürütümünü izleyen program.

Surround sound: Dörtlü stereo, çok hoparlörlü ses.

Swap image: Bukelamun imge. Bir örün sayfasındaki imgenin, farenin üzerinden geçirilmesi sonucu şeklini ya da rengini değiştirmesi.

Switch: Anahtar, şalter. Bir devrenin bağlantısını değiştiren veya açıp kapayan aygıt. Bir ağın düğümlerinde yer alan ve devreleri, mesajları yönlendiren devre.

System clock: Sistem saati. Mikroişlemcilerde gerek dışarıya ile veri alışverişini gerekse de içindeki veri alışını işlemeye ürettiği darberlerle eşzamanla bilgisi sağlayan elektronik devre.

System configuration: sistem düzenleşimi, sistem yapılanışı. Genellikle bir bilgisayar sistemini oluşturan birimleri, alt sistemleri de göstererek belirleyen herhangi bir çizim ya da liste.

System disk: Sistem diski. Bilgisayarın çalışmaya başlaması için işletim sisteminin sadece gerekli kısımlarını barındıran disk.

System maintance: Sistem bakımı. Bir bilgisayar

sisteminde, sistemin değişen koşullara ya da isterlere uyarlanması, hataların düzeltimi, başarımın iyileştirilmesi gibi işler.

System resource: sistem özkaynakları. Bilgisayar sistemi tarafından kontrol edilen programlar, aygıtlar ve işlere ayrılan bellek alanları.

ABCDEFGHIJKLMNPRSTUVWXYZ

Tab: Sekme. Yazılan sayfa üzerinde yazıcının ya da sayfanın konumunu ekran ise imlecin konumunu önceden saptanmış belirli bir yere atlatmak.

Table: Çizelge, tablo. Kullanıma elverişli biçimde sıralanan sayısal bilgiler dizgesi.

Tablet: Düz bir yüzey üzerinde bir kalemin konumunu koordinat verilerine dönüştüren bilgisayar giriş birimi.

Tag: Bir veri kümesi hakkında kimlik ve diğer bilgileri taşıyan karakter kümesi.

Tape: Manyetik bant. Manyetik özellikli ve kayıt amacıyla kullanılan bant. Örneğin manyetik bant sürücüsü, manyetik bant etiketleri.

Target: Hedef. Bilgisayarda verilerin yazıldığı bellek aygıtına ilişkin. Bir komutun gönderilmiş olduğu program ya da sistem. Gönderilen bilginin amaçlandığı alıcı.

Task: Görev. Çoklu programlamalı ya da çoklu-işlemcili bir ortamda bilgisayar tarafından bir iş ögesi olarak ele alınan bir ya da daha çok komut dizesi. Yönetim tarafından muhasebesi yapılabilen en küçük iş parçası.

Task bar: Görev çubuğu. Windows işletim sisteminde sıkça kullanılan değişik yazılımların başlatma simgelerini içeren dikdörtgen alan.

TCP/IP: TCP/IP, Transmission Control

Protocol/Internet Protocol. Hem yerel hem de geniş alan ağı üzerinde uçtan uca eşdüzeyle birimler arasında bağlantıyı sağlayan iletişim protokolleri.

Telecommunications: Teleiletişim. Bilginin üretilmesi, saklanması, başka yere iletimi, işlenmesi ve tüketimini sağlayan kablo, radyo, optik ve diğer elektromanyetik sistemler.

Telephone network: Telefon ağı. Birincil olarak telefon hizmeti vermek üzere kurulmuş teleiletişim ağı.

Telnet: Telnet. TCP/IP üzerinde çalışan ve uzaktaki bir bilgisayara erişip ekranda o sistem yakındaymış gibi çalışma ortamı sağlayan uygulama protokolü.

Temperature sensor: Sıcaklık algılayıcısı. Sıcaklığa tepki veren ve elektriksel bir çıktı ya da mekanik bir eylemle sonuçlanan algılayıcı.

Template: Şablon. Ortak özellikleri olan nesnelere yaratmakta ya da bulmakta kullanılan model.

Temporary data: Geçici veriler. Sadece ilgili sürecin yaşamı boyunca tutulan veriler.

Tera: Tera. Onlu gösterimde onun onikinci kuvveti. 1.000.000.000.000.

Terminal: Uçbirim, terminal, bağlantı ucu. Şebekeden aldığı bilgiyi kullanıcıya uygun bir biçimde sunan kimi tamamlayıcı işlevleri de yerine getiren, kullanıcının yakınında bulunan donatım. Bir veri iletişim ortamında veri giriş-çıkışını sağlayan

donanım birimleri topluluğu.

Text: Metin, yazı. İki boyutlu ve kolayca anlaşılmaq amacıyla düzenlenmiş (örneğin kağıda basılı ya da ekranda görünür biçimde) bilgi. Bu bilgi simgeler, tümceler, resimler, çizenekler, çizelgeler şeklinde olabilir.

Texture: Doku. İmge işlemede bir bölgedeki piksellerin gri tonlamalarının uzamsal düzenleşimi.

Thread: İzlek. Bir elektronik forumda tartışmanın çizgisi. Bir bilgi işleme sürecinde gerçekleştirilebilecek en küçük işlem birimi. Bir süreçte tek bir kontrol akışı.

Threat: Tehdit. Bilgisayar güvenliğinde bilgi sistemini örseleyebilecek, bilgileri açığa çıkarabilecek, hizmet vermeyi engelleyebilecek, herhangi bir durum ya da olay.

Threshold: Eşik. Üstünde olduğunda bir şeyin doğru ya da çalışır duruma geçtiğı, altında olduğunda da tersinin geçerli olduğu değer, düzey ya da nokta. Bir fizyolojik ya da psikolojik etkinin kendini göstermeye başladığı durum.

Tick mark: İşaret çentikleri. Bir grafiğın eksenleri üzerinde değerleri, kategorileri vb. göstermek üzere kullanılan kısa dik çizgiler.

TIFF (Tag Image File Format) : TIFF. Bazı kişisel bilgisayarlarda kullanılan ve taranmış imgeleri saklamak ya da alıp vermek için yararlanılan grafik dosya formatı.

Time alignment: Zamanlama ayarı. İki sürecin

görece zaman referanslarının uyumlu kılınması.

Timeout: Zaman aşımı. Belirli bir zaman dilimi sonunda olması beklenen bir olayın gecikme dolayısı ile gerçekleşmemesi.

Timer: Zamanlayıcı. Zamanı ölçmek üzere içeriği dönemli olarak değiştirilen yazmaç.

Toner: Toner, toz mürekkep. Lazer yazıcılarda ya da fotokopi makinelerinde kullanılan toz halindeki mürekkep.

Tool: Araç. Bir uygulama programını geleneksel programlama dillerini kullanmak gerekmeden geliştirmesine elveren yazılım.

Toolbox: Araç kutusu. Bilgisayarda kullanıcının fare tıklaması ile harekete geçirebileceği fonksiyonları bir arada gösteren kutu ya da palet.

Transaction: İşlembilgi, hareket. Toptan ya da uzaktan iş girişinde bir iş ya da iş adımı. Bir iş istasyonu ile bir başka aygıt arasında, örneğin müşterinin hesabına para girmek, gerçekleşen işlem. Bir uygulama programına gönderilen ve bir işin ya da sürecin oluşmasına yol açan veri girişleri.

Transmission: İletim. İletilerin bir noktadan bir ya da birkaç noktaya taşınması eylemi.

Transparent: Saydam. Kullanıcı tarafından yürütümü, çalışması, gerçekleştirimi algılanmayan alet, işlem, program. Veri iletiminde kontrol karakterleri içermeyen veriler. Işığı olduğu gibi geçiren, varlığı gözle ayırt edilmesi zor olan madde.

Trial: Deneme. Bir olayı oluşturmak üzere olasılıksal bir tasarımla yapılan deney.

True color: Gerçek renk. Bilgisayar ekranlarındaki yeşil, kırmızı ve mavi renklerin sekizer bitle, toplam 24 bitle gösterildiğinden elde edilen renkler.

Tuner: Radyo alıcısı. Audio yükselticisini içermeyen radyo ya da bir alıcı kanal ayar mekanizması.

Tuning: Ayarlama. Bir aygıtın bir ya da daha çok sayıda parametresini ayarlayarak çınlama frekanslarından birini uyumlama. En iyi başarımı elde edebilmek için bir sistem ya da devrenin frekansa göre uyumlanması.

Tutorial: Eğitim kursu. Eğitim amaçlı sunulan bilgi. Bir yazılımı kavramak için verilen eğitim bilgileri.

Type: Tip. Örneğın tip öznitelikleri, tip bildirimi.

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

UHF band: 3 Ghz arasındaki frekansları içeren radyo bandı.

Ultrasound: Hızı, ses hızından yüksek olan.

Unavailable: Kullanılmayan, yararlanılmayan.

Under construction: Kurulmakta olan site, yapım aşamasında. İnternet ortamında bir ürün sitesinin henüz kurulmakta olduğunu belirten deyim.

Underline: Altını çizmek.

Undo: Geri almak, iptal etmek.

Unformatted: Formatlanmamış. Bilgi işlemede giriş ya da çıkış işlemlerinden önce hiç bir düzenlemenin yapılmaması.

Unicode: Dünyanın bütün dillerini kapsayan, karakter başına 16 bit kullanan, dolayısıyla 65.000 karakteri gösterebilen karakter kodlama sistemi.

Uniform: Düzgün, bir biçimli.

Union: Ortaklık. C Programlama dilinde birden fazla tip sahibi olup herhangi bir anda ancak bir tipte olabilen değişken. Veritabanında yapılan aramada iki arama anahtarının birlikteliği.

Unit: Birim, aygıt. Bir işi yapacak olan alet, aygıt, sistem.

Universal: Evrensel, genelgeçer.

Unpack: Açmak. Bilgi işlemde verileri yoğunlaştırılmış biçimden özgün biçimlerine getirmek.

Unsigned: İşaretsiz.

Unzip: Zip sıkıştırmasını açmak.

Update: Güncelleme. Bir bilgi işlem sisteminde yeni bilgiler eklemek, eski bilgileri tazelemek gibi etkinlikler; örneğin dosya güncelleme.

Upgrade: Niteliğini iyileştirmek, sınıf atlatmak. Bilgisayar yazılım ya da donanımını daha iyisi ve yenisiyle değiştirmek.

Uplink: Bir uyduda yer istasyonundan bilgi gönderen kanal.

Upload: Yukarı yönde yükleme. Herhangi bir bilgi depolama yerinden, çoğunlukla kişisel bir bilgisayardan, genellikle daha üstün bir bilgisayar belleğine veri gönderme.

Usability: Kullanılabilirlik. Bilgi işlemde kullanımı kolay ve anlaşılır olan yazılım veya donanım.

User: Kullanıcı. Bir sistemin hizmetlerine gereksinen herhangi biri. Örneğin kullanıcı erişimi, kullanıcı kodu, kullanıcı arayüzü , kullanıcı etiketi, kullanıcı terminali.

Userid: Kullanıcı adı. Bir bilgisayar sisteminde bir kullanıcıyı tanıtan özel karakter dizisi.

Utility program: Yardımcı program. Bir bilgisayarın sistem yazılımıyla birlikte kullanıcıya

sunulan, veri dosyalarını aktarma, dosya sıralama, birleştirme gibi kullanıcının sık sık gereksinime duyabileceği hizmetler için parametrelerle yönetilen genel yordamları içeren yazılım.

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

Validation: Sağlama, geğerlilik sınaması. Bir ölçme aracı ya da ölçümün konusuna uygunluğunu ve her türlü dizgeli, dizgesiz yanılığan arınmışlığını gösterme.

Value: Değer. Bir simgeye karşılık gelen nicelik ya da tutar. Bir simgeye, parametreye, değişkene atanan değer.

Variable: Değişken. Değeri değişebilen ve çoğunlukla ölçülebilen bir nicelik ya da özellik. Programlama dillerinde herhangi bir anda tek bir tane olmak üzere farklı değerler alabilen dil nesnesi.

Vector: Vektör, yöney. Sıralı sayı kümesi ile tanımlanan nicelik. Bilgisayar grafiğinde yönlü doğru çizgi.

Verification: Doğrulama. Bir sistem ya da bileşenin geliştirilme sürecinde belirli bir evresinin istenen koşulları sağlayıp sağlamadığının saptanması.

Version: Sürüm. Bir belge ya da yazılım programının başlangıçtaki dağıtımı ya da aradaki düzeltmeleri de içeren ara dağıtımı.

Vibration: Titreşim. Esnek bir maddenin ya da dalgalanan bir ortamın denge durumundan ayrılıp bırakılmasıyla başlayan yinelemeli devinim.

Video card: Grafik kartı, video kartı. Bilgisayarın ürettiği grafik ve verileri saklayan ve ekrana sürekli

tazeleyerek getiren ekleme kart.

Video compressor: Video sıkıştırıcısı. Video işaretlerini sayısal olarak sıkıştırarak iletim bant genişliği ve bellek hacmini azaltan aygıt ya da yöntem.

Video conferencing: Videokonferans. İki ya da daha çok nokta arasında iki yönlü konuşma ve görüntünün aktarımı ile oluşturulan iletişim oturumu.

Video streaming: Duraksız video aktarımı. İnternet üzerindeki video dosyaların gerçek zamanda okunması.

View: Bakış. Veri yönetiminde ilgili alanların, sınıfların, ilişkilerin, özelliklerin, kısımların vb. Belirli bir amaca yönelik olarak derlenmesi.

Viewpoint: Bakış açısı.

Virtual: Sanal. Görünürde gerçek gibi olup, aslında başka araçlarla hayata geçirilen.

Virus: Virüs. Bir bilgisayarda sistem öz kaynaklarını boğacak şekilde belleği bozan program.

Visibility: Görünürlük. Bilgisayar grafiğinde bir öğrenin ekranda görünüp görünmeyeceğini belirleyen özellik.

Visual: Görsel.

Voice: Ses

Volume: Gürlük, kazanç. Ses genliğinin düzeyi. Bir nesnenin uzayda tuttuğu üç boyutlu yer.

ABCDEFGHIJKLMNOPRSTUVWXYZ

Wait condition: Bekleme durumu. Bir bilgisayarın hiç bir iş yapmadığı, iki işlem arasında beklemede olduğu durum.

WAN (Wide Area Network): Geniş alan ağı. Bir bölge ülke ya da yerküreyi kaplayabilen boyutta, bilgisayarları, uçbirimleri, ve yerel alan ağlarını bağlantılayan veri iletişim ağı.

WAP (Wireless Application Protocol): Telsiz erişim protokolü. Cep telefonu abonelerinin sınırlı bir kanaldan Internet'e erişimlerini sağlayan protokol.

Warping: Bir nesnenin, bir yüzeyin şeklinin kalıcı biçimde bozulması.

Wave: Dalga. Zaman, uzam ya da her ikisinin birden işlevi olan bir görüngü.

Web browser: Internet üzerinde bilgi kaynaklarını aramaya elveren ve bağlantılı metin ve ortamların olanaklarını kullanan istemci yazılımı.

Webmaster: Site şefi. Bir ürün sitesinin bakımı ve sunucunun iyi işlemesi, yeni ürün belgelerinin hazırlanması gibi yükümlülükleri olan uzman.

Window: Pencere. Bilgisayar ekranında komutların yazıldığı ya da bilgilerin gösterildiği alan.

Wireless: Telsiz.

Wiring: Kablo bağlantıları. Elektriksel bağlantıları

sağlamak üzere kablo gibi iletkenlerin düzenleşimi, örneğin kablo bağlantı çizeneği, kablo bağlantı aygıtı, kablo bağlantı programı.

Wizard: Sihirbaz, yardımcı program. peş peşe gelen diyalog kutuları sayesinde kullanıcıya zor bir görevin yerine getirilmesinde yardımcı olan ve bir yazılımla tümleşik sunulan yardımcı yazılım.

Word: Sözcük. Bir bütün olarak değerlendirilen bit dizisi.

Workshop: Çalıştay. Belirli bir uzmanlık alanında, bir sorunu irdelemek üzer toplanmış kişilerin etkinliği.

Workspace: Çalışma alanı. Robotbilimde bir robotun iki ana hareket eksenini boyunca erişebileceği noktaların belirlediği uzay.

Workstation: İş istasyonu. Video uçbirim ve klavye ile donatılmış veri giriş ve çıkışı için kullanılan bilgisayar dizisi.

Worm: Kurt. Başlatıldıktan sonra sürekli kendini kopyalayarak bellek yiyen saldırı programı.

Wrap-around: Sarma. Bilgisayar grafiğinde ekranın bir ucundan çıkan bir nesnenin ekranın diğer ucundan girmesi.

Write-protect: Yazmaya karşı koruma. Bir veri saklama ortamında kaza eseri verilerin kaybına yol açacak şekilde yazılmasını önleyici düzen.

x-intercept: X eksenini kesmesi.

x-rays: radyoloji görüntüsü. Röntgen imgesi.

x-Windows: X-penceresi. Birçok Unix sistemi tarafından kullanılan grafik nitelikli kullanıcı arayüzü.

y-intercept: Y eksenini kesmesi.

Yaw angle: Rotadan sapma açısı.

Zero-address instruction: Adressiz komut.

Zero-synchronization: Sıfır ayarı.

Zig-zag scanning: Zikzak tarama.

